

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—. — Poštno-čekovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Nujnost krščanske dobrodelnosti.

Papež Pij XI. je letos izdal 2 okrožnici o socialni bedi. V prvi, ki se imenuje po začetnih besedah »Quadragesimo anno«, ugotavlja krščanska načela, po katerih bi morala biti urejena človeška družba. Obsoja brezsrčno in nekrščansko miselnost kapitalizma ter odločno zahteva pravičnost za delavca in vse delovne sloje. Načelo pravičnosti je torej prvo, po katerem bi se morale urediti razmere v človeški družbi. Delavcu pravice: tako je opominjal pred 40 leti veliki socialni papež Leon XIII. in tako ponavlja tudi sedanjí sv. Oče.

Liberalni, kapitalistični svet je zapiral ter zapira ušesa zoper opomine vrhovnega poglavarja katoliške Cerkve, naj se v razmerju med kapitalom ter delom, med delodajalcem in delojemalcem, predvsem uporabi prvo in poglobitno načelo, in to je pravičnost. Posledica tega je porast socialne bede, obubožanje delavskih množic, glad in vsako pomanjkanje. Zato je sv. Oče opozoril svet na drugo krščansko načelo, ki je ljubezen. Storil je to v svoji okrožnici dne 2. oktobra. Ta okrožnica je krik očetovskega srca za pomoč bližnjemu.

Sv. Oče opazuje z višine svojega dostojanstva in svoje službe razmere, kakor se razvijajo na svetu. Vidi tisoče in milijone brezposelnih v raznih državah. Vidi stisko in bedo v družinah brezposelnih ali slabo plačanih delavcev. Njegovo očetovsko srce se bolešno zdrzne, ko pomisli na stisko in veliko pomanjkanje, ki ga trpijo ter ga v bodoče bodo morali še bolj trpeti nedolžni otroci. »Zima se bliža«, tako vzklika sv. Oče, »in z njo cela vrsta trpljenja in pomanjkanja, ki ga ta letni čas prinaša ubogim in zlasti nežnim otrokom.« Zato kliče vse h križarski vojni usmiljenja, ljubezni in žrtev.

Sledimo klicu Sv. Očeta! V naših krajih je veliko revščine, in sicer mnogo nezagrešene revščine. Veliko je ljudi, ki ne najdejo dela in zaslužka. Veliko je ljudi, v kojih hišah je vsled slabe plače ali vsled bolezni in drugih razlogov veliko pomanjkanje. Dosti pa je tudi takih ljudi, katerim manjka vse: stanovanje, hrana in obleka. Naši bratje in sestre so po veri in narodnosti. Ne prezirajmo lastne krvi!

V drugih državah: v Nemčiji, v Poljski, v Čehoslovaški, v Belgiji obstojajo ter zelo uspešno delujejo organizacije krščanske dobrodelnosti. Organizirajmo krščansko dobrodelnost tudi mi! Ta poziv velja predvsem za tiste kraje, kjer je veliko brezposelnih in siromakov. V gotovi meri velja to za vse župnije. Hitimo na pomoč predvsem najbednejšim, potem tudi drugim, ki so pomoči potrebni. Kar kdo zmore, naj da. Kdor denarja nima, naj da kaj živeža ali obleke. Verske organizacije in nabožna društva imajo tukaj možnost in priliko, da v dejanjih pokažejo svojo ljubezen do Boga in bližnjega. Predvsem kliče mladinó, da stopi v prve vrste delavcev na polju krščanske dobrodelnosti!

*

S čim se bavi parlament v Nemčiji?

V nemškem državnem zboru je podal državni kancelar dr. Brüning izjavo vlade dne 13. oktobra, v kateri se izreka njegova vlada za nadaljevanje zunanje politike v duhu razgovorov in pred vsem v smislu zadnjih nemško-francoskih dogovorov v Berlinu. Nadalje je naglasil, da je pričela Nemčija kot prva z varčevalnimi ukrepi v javnih izdatkih in z znatnim znižanjem proizvodnih stroškov. Vlada bo z imenovanim gospodarskim sosvetom izdelala gospodarski program za bodoče, ki bo podprl in ohranil denarno vrednost. Vlada hoče tudi razjasniti vojno-odškodninsko vprašanje. Po prečitaniu vladne izjave je pričela tozadevna razprava.

Pomembno pismo predsednika Hindenburga. Dne 14. oktobra je naslovil predsednik Hindenburg na državnega kancelarja pismo, v katerem izjavlja, da bo predsedoval sejam vlade in gospodarskih zastopnikov, v kolikor se bodo obravnavala temeljna vprašanja. Ta Hindenburgov korak tolmači javnost v tem smislu, da bo delala vlada v bodoče pod vplivom voditeljev nemškega gospodarstva. Za slučaj pa, da bi odpovedal državni odbor kot parlamentarna ustanova, bosta vladala vlada in gospodarski sosvet s Hindenburgom na čelu z diktatorskimi pooblastili.

Druga dr. Brüningova vlada je dobila v nemški zbornici zaupnico s 24 glasovi večine. Odklonjen je bil predlog nemških nacijonalcev in komunistov za razpust parlamenta.

Španska republika v boju s Cerkvijo. Veri in Cerkvi sovražni svobodomisleci in zlasti socialisti so dosegli, kar so tako srčno želeli. V ustavotvorni skupščini je bila sprejeta ustavna določba, da se država loči od Cerkve ter da se Cerkev popolnoma podredi državi. Razpustijo se vsi redovi in verska udruženja, katera imajo obljubo pokorščine poglavarju, ki ne biva v Španiji, s čimer se prepovečuje in razpušča jezuitski red. Ista usoda zadene vse redove in verska udruženja, kojih delovanje je nevarno za državo. Vsi redovi, ki hočejo ostati v državi, morajo biti vpisani v register na pravosodnem ministertvu. Nobeno versko udruženje ne sme imeti več imetja, nego je potrebno za njihovo vzdrževanje. Redovi se ne smejo pečati s poukom, tudi ne z industrijo in trgovino. Država sme zapleniti premoženje verskih udruženj, kadar le hoče. Ko se je vršila v skupščini razprava o tem proticerkvenem členu, je imel predsednik vlade Zamora velik govor, v katerem je svaril liberalce in socialiste pred borbo zoper Cerkev. Isto je tudi storil notranji minister Maura. Njune besede so bile brez uspeha. Liberalno-socialistična zagrizenost je zmaga nad pametjo, modrostjo in pravičnostjo. Ko je ustavotvorna skupščina po dolgi razpravi, v kateri so katoliški poslanci junaško branili svobodo ter pravice Cerkve, sprejela te proticerkvene določbe, je Zamora podal ostavko svoje vlade. Novo vlado je sestavil socialist Azana. Nova španska republika je torej stopila v odločno borbo zoper Cerkev. Ako se ne bodo liberalci in socialisti pravočasno streznili, bodo nastopile posledice, ki za špansko republiko ne bodo ugodne. Mehika je dovolj glasen memento. Španski radikali pa imajo svoje oči obrnjene proti boljševiški Rusiji, ki jim je vzor ter jim daje pobudo.

Špansko ustavotvorno skupščino je zapustilo 52 poslancev, ki so proti kulturnoboju odredbam. Bivši vladni predsednik Zamora se bode potavil na čelo akcije, ki bo pričela boj za spremembo ustave.

Posebna zveza med Turčijo in sovjetsko Rusijo. Ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov bo obiskal turško prestolico in ob tej priliki bi se naj skle-

nila turško-sovjetska zveza proti zapadnim velesilam, ki bi naj posebno v živo zadela Anglijo.

Še vedno razburkani Daljni vzhod. Japonska vlada razglašala v javnost, da je japonski zunanji minister zmagal nad generali, ki niso marali doslej pristati na pogajanja, katerih cilj bi naj bila izpraznitev Mandžurije po Japoncih. Japonska vlada se bo pričela pogajati s kitajsko vlado v Nankingu. Pogoji za zopetni sporazum med Japonci in Kitajci bi naj bili ti le: Kitajska vlada naj zatre protijaponske hujskarije. Sedanja zasedba Mandžurije po japonskih četah ostane, v kolikor je potrebna za zaščito ondodnih japonskih podanikov, pač pa se ustavi vse sovražnosti. Kitajci naj priznajo Japoncem v Mandžuriji one pravice, katere jim pripadajo po dosedanjih pogodbah. Japonski oglas svet je seveda dovoličnega značaja, ker Japoncem ni zato, da bi odločevalo o sporu na Daljnem vzhodu Društvo narodov, Japonci so za naravnostna pogajanja med obema glede spora prizadetima vladama, da jih zavlečejo in enkrat zasedene Mandžurije nikoli več ne izpraznijo.

*

Za Slomšekovo beatifikacijo. Škofijski odbor, ki dela priprave za Slomšekovo beatifikacijo (proglasitev za blaženega), želi čim prej dokončati svoje delo in tozadevne akte poslati v Rim. Predvsem je pa potrebno, da se zbero vsi njegovi spisi in pošljejo v Rim. Škofijski odbor se obrača na vse častilce Slomškovke, da mu po možnosti oskrbe in pošljejo naslednje spise Slomškovke, ki še manjkajo: 1. Angel molitve za pobožne šolarje. V Celi, Jeretin, 1846. 2. Duhovsko-Pastirski glas velke nesreče varvati ljube Slovence. V Celju, Jeretin, 1851. 3. Kaj delajo sv. Oče Pij IX.? 4. Katoliška družba svetiga križa. U Celju, Jeretin, 1850. 5. Ker shanska beseda katoliškimi misijonam pomagat. V Zelovzi, 1836. 6. Malo Berilo za slovensko-nemške šole. Na Dunaju, 1853. 7. Molitve za popolnoma odpustek svetiga leta 1850. 8. Molitvize ino potrebni nauki sa pridne mladenzhe. V Zelovzi, 1838. 9. Nemška slovnica za slovenske šole. Na Dunaju 1853. 10. Oznanilo in opravilo slovesnih molitev zadobiti popolnoma odpustek. Celovec, 1853. 11. Ponovilo potrebnih naukov za nedelske šole na kmetih. V Beču, 1854. 12. Popoldanja služba božja za katoliške kristjane. V Celovcu 1855. 13. Spomin svetga misijona. Maribor, 1860. 14. Sveto opravilo za šolarje. V Celju 1946. 15. Šola vesela lepega petja. V Celovcu 1853. 16. Shiviljenja srezhen pot. V Celovcu 1837. Kjer je morča več izdaj, pridejo v poštev le tiste, ki so izšle, ko je še Slomšek živel. Ker se knjige pošljejo v Rim, se mogoče ne bodo mogle vrniti lastnikom. Vder ne more knjige v namen kanoizacije pokloniti, se mu za primerno

Nov vozni red

veljaven od 4. oktobra 1931, se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena 2 Din.

ceno odkupi. Knjige naj se vpošljejo na škofijski ordinarijat v Mariboru do 1. novembra t. l.

Zakaj je v Španiji prišlo tako daleč? Na to daje katoliški list »Patria«, ki izhaja v Manresi (mestu v severno-vzhodni Španiji, kjer je sv. Ignacij, ustanovitelj jezuitskega reda, spisal svojo slavno knjigo o duhovnih vajah), tale odgovor: »Že nekaj let se razvija v naši državi proces razkristjanjenja. Spričo tega se je večina katoličanov vedla, kakor da ničesar ne vidi in ničesar ne sliši. Puščala je nasprotnike mirno delati. Nasprotniki so ustvarili velike organizacije ter so uporabljali brez razlike in izbire vsa sredstva. Silno veliko so izdali časnikov, listov ter knjig in sploh vse, kar služi agitaciji. Brez števila shodov in zborov so priredili ter so razvijali na vseh poljih živahno delavnost. Nasprotniki so delali, se borili ter pripravljali tla, zato so dosegli uspeh mi pa ne.«

Španski svobodomiselniki se bojijo žen. Vrle katoliške žene Španije so poslale predsedniku ustavotvorne skupščine spomenico, podpisano od poldrugega milijona žen. V tej spomenici zahtevajo naslednje: obvezen verski pouk v vseh šolah, zakonsko zajamčenje nerazdružljivosti krščanske zakonske zveze ter nadaljnji obstanek in nemoteno delovanje verskih redov (samostanov). Provizoričen parlament je sprejel zakon, da se tudi ženam dovoli volilna pravica. V ustavotvorni skupščini pa so vsi svobodomiselniki nasprotniki ženske volilne pravice. Razlog je v tem, ker so žene, kakor poudarjajo ti čudni prijatelji in oboževalci svobode in enakopravnosti, preveč pod vplivom Cerkve. Vsi nasprotniki vere ter cerkve se bojijo dneva, ko bodo šle tudi žene na volišče.

Papež in Edison. Kakor znano, je največji iznajditelj na svetu Edison, že dalje časa na smrtni postelji radi zelo visoke starosti. Papež si pusti stalno poročati o stanju njegove bolezni. Edison je pokazal v zadnjem času večkrat občudovanje in naklonjenost sv. Očetu in to radi tega, ker kaže sedanjí papež izredno zanimanje za napredek v tehniki in vse razne nove iznajdbe. Ko je stopil Amerikanec Edison pred javnost s svojo najnovejšo iznajdbo, z diktafonom, je poslal papežu en aparat, ki je postavljen na mizo papeževe zasebne knjižnice. Pij XI. se poslužuje diktafona, da narekuje v plošče načrte za pisma, katere spišejo pozneje tajniki. Kot protidarilo je poslal papež Edisonu zlato medaljo s prisrčno zahvalo. Ko je dospelo papežovo darilo v Newyork, se je rodilo na tamnošnji carinarnici vprašanje: Kako bi naj obravnavala carina pošiljko svet. Očeta? Ali predstavlja kolajna okra-

sek, ki se lahko uvozi brez carine, ali pa predstavlja posebno vrednost, katere zapade carini? Vprašanje so rešili na ta način, da je medalja odlikovanje in dar najvišjega vladarja na svetu. Papeževa kolajna Edisonu je bila predana velikemu izumitelju kot dar ter odlikovanje brez carine.

*

Ubijalec lastne matere.

Žalibog smo čitali po vojni že parkrat žalostne vesti, kako se je izpozabil oče nad sinom, ali da je zabodel celo sin očeta. V Rogoznici v župniji Sv. Rupert v Slov. goricah pa se je grozno omadeževal kot Kajna nad lastno materjo 32letni posestnik Franc Rojko. Mati je živela pri sinu na prevžitku in je prišlo med obema radi sinovega pijančevanja pogostoma do preprirov. Zadnje dni pred pričetkom trgatve je Rojko zopet popival in mati ga je svarila. Materini opomini so pijanega sina tako razburili, da se je izpozabil v pijanosti tako daleč, da je tresčil mater s tako silo na tla, da jej je počila lobanja in je par ur za tem izdahnila. Materi je priteknel na pomoč zet, a mu je zabranil surovina obrambo s tem, da mu je zlomil roko in ga tudi sicer težje poškodoval.

Nečloveški sin se je po strašnem dejanju izgovarjal, kakor bi bila mater zadela kap, svak pa bi se bil sam poškodoval. Ko so prišli po Kajna orožniki, se jim je zoperstavil in so ga le s težavo obvladali in prepeljali v zapore okrajnega sodišča v Št. Lenart. Vest o uboju lastne matere je upravičeno razburkala cele Slovenske gorice!

Sin, ki ubije v jezi mater, je mnogo slabši od Kajna, ki je ubil samo brata!

*

Mlad bogoslovec žrtev jetike. V Bogojini v Prekmurju je umrl mlad bogoslovec Jožef Kuzma. Zdravil se je na Golniku in v Zagrebu, a mlademu ter nadopolnemu življenju ni bilo pomoči. Svetila mu večna luč, preostalim naše sožalje!

Največji iznajditelj umrl. Dne 18. j. m. je umrl v Newyorku v starosti 85 let največji iznajditelj Alva Edison.

Sežigališče bi radi imeli mariborski socialisti. V to svrhu so si ustanovili društvo »Ogenj«. V soboto, 11. oktobra, se je vršilo ustanovno zborovanje, na katerem je imel važno besedo zastopnik graškega društva »Ogenj«. Govoril je kajpada v nemščini dvakrat ter slovesno obljubil, da bodo vrata graškega sežigališča na stečaj odprta za sežigateljne ljudi iz Jugoslavije, in sicer za isto ceno, kakor za člane graškega društva. Kakor se iz tega vidi, obstoja med Ognjičarji vzorno tovarištvo, za katero ne obstojajo državne meje. Pripominjamo samo, da društvo »Ogenj« z bengalično lučjo osvetljuje socialistično miselnost. Delavec danes trpi pomanjka-

nje, nima dela ne jela, nima denarja za obleko in kurivo, socialisti pa pripravljajo kurivo za njegovo telo po smrti.

Na kaj vse pride mladina! Neverjetno, a resnično je, kako je potegnil mariborske avtotakslerje dne 13. oktobra komaj 19letni Alojzij Milavec iz Gorice pri Pragerskem. Dvakrat je najel v Mariboru avtotaksi in se peljal iz Maribora v Ptuj in nazaj. Po vsakem povratu iz Ptuja je naročil šoferju enkrat v kavarni Evropa in drugič pri Orlu večerjo, katero sta pa morala po Lojzetovem izginu šoferja sama plačati in sta oškodovana vsak z vožnjo vred za 250 Din. S tretjim avtotakserjem se je pogodil mladeč radi pomanjkanja bencina samo do Hoč in nazaj. Po povratku je vabil potnik šoferja na večerjo, a ta je tirjal poprej poravnavo vožnje. Ker ni prišlo do plačila, je šofer zaklenil gosta v avto, dokler ne poplača dolga. Šofer pa je zadremal, zvižek je pobegnil, a ga je le prijel stražnik in odpeljal v bolj varni zapor nego je avtomobil.

Obešenega so našli v svojem stanovanju na Ruški cesti v Mariboru v pokojenega strojevodjo Antona Voglerja. Vzel si je življenje radi neozdravljive bolezni.

Kad z grozdom je padla na nego in jo zmečkala delavcu Martinu Rečniku v Hočah.

Umrl na steklini. Železničarja Franca Goričarja iz Črešnjevca je ugriznil pred več nego enim mesecem manjši pes. Ugriznjeni se ni zmenil za rano, a so se pokazali pred dnevi na njem znaki stekline. Odpravili so ga v mariborsko bolnico, kjer je umrl v silnih mukah.

Otrok umri vsled opeklin. Triletni fantek viničarja Ferka iz Jarenine se je pri pečenju kostanja preveč sklonil nad ogenj, da se mu je vnela obleka. Hudim opeklinam je podlegel otrok v mariborski bolnici.

Radi dedščine ustrelil brata v prsa. Pri Sv. Ani v Slov. goricah sta se sprla radi dedščine brata Kovačič, v prepiru je ustrelil brat 28letnega Lenarta v levo stran prs. Težko ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnico.

Mrtvega so našli v listnjaku v Ciglencah pri Vurbergu preužitkarja Petra Kristla.

Velika požarna nesreča v Slovenskih goricah. V Čakovskem vrhu pri Sv. Antonu v Slov. gor. je uničil ogenj 6 viničarij in od sedme hlev, v katerem je zgorela krava, telica in nekaj svinj. — Ubogim viničarjem so uničeni tudi vsi poljski pridelki.

Grozen požar pod Ptujem. Dne 15. t. m. popoldne je začelo goreti v Spuhlji pri Ptuju. Vsled pomanjkanja vode in hudega vetra je bilo gašenje otežkočeno. Ogenj je izbruhnil pri Zelenikovih in se razširil še na štiri sosedna poslopja. Pogoreli sta dve gospodarski poslopji in delno tudi hiše. Hude opekline sta dobila dva gospodarja. Škoda znaša 500.000 Din. Dva posestnika sta ostala brez strehe in živeža. Požar so najbrž zanetili otroci.

Sam si je končal življenje. Na sklednju so našli obešenega posestnika Grabušnika v Lormanji pri Sv. Lenartu v

Vaše perilo je
majhno premoženje

Ohranite si to premoženje — perite z
Luxom! Blaga pena Luxa pere tudi naj-
občutljivejšo tkanino lepo in temeljito
in nikoli ne škoduje rokam.

LUX

LUX
PERE TAKO UDOBNO!
V VROČI VODI
RAZTOPI TI
V Mlačni PRATI
V Mlačni IZPLAKNI TI

1.8.35

PODARISUJE PRIZNANOST VASEGA PERILA

Slov. gor. Grabušnik se je udal zadnji čas pijači in je grozil domačim v svoji vinjenosti. Pred dnevi se je zopet vrnil okajen domov in so se zaklenili na domu pred njim. Grabušnik si je končal življenje v objemu alkohola in v jezi.

Velik požar pri Ptuju. V Slovenji vasi pri Ptuju je uničil ogenj hišo in gospodarsko poslopje, last krčmarja Čelana. Zgoreli so vsi spravljene poljski pridelki in ena svinja. Ogenj je izbruhnil zvečer krog 9. ure. Škodo cenijo precej nad 100.000 Din.

Hiša je pogorela v Slapah pri Ptujski gori posestniku in čevljarju Karlu Vedlinu. Ogenj je nastal, ker so se užgala v kuhinji naložena drva.

Viničarija je pogorela na Ružičkem vrhu v Št. Juriju ob Ščavnici L. Krambergerju iz Okoslavcev.

Smrtna nesreča otroka. Hobarjeva 4-letna deklica iz Turnišča v Prekmurju je prišla pod prevrnjeni voz in umrla vsled poškodb.

Kozolec pogorel — zavarovalnina malenkostna. Dne 12. oktobra zvečer je pogorel s spravljenimi pridelki vred kozolec posestnika Ocepka, po domače

Špeha v Podgorju pri Velenju. Najbrž po požigu povzročena škoda znaša 60 tisoč Din, zavarovalnina pa samo — 2000 Din.

Padel z voza in si prebil lobanjó. Posestnik Jurij Piliš je padel na cesti med Globočami in Ivenco pri Vojniku z voza, si prebil lobanjó in umrl vsled bolečin na kapi.

Če se splašita vola. 24letnemu Jakobu Golež, delavcu pri posestniku Janiču na Babnem pri Celju, sta se splašila vola in voz je zadel ob kostanj. Voznik je dobil desno nogo med vozno lestvo ter kostanj in mu jo je hudo zmečkalo.

Prostovoljao v smrt zaradi nesrečne ljubezni. V gozdu na Rožniku pri Ljubljani se je ustrelil radi nesrečne ljubezni dne 14. oktobra 19letni čehoslovaški dijak srednje tehnične šole Jože Keller.

Smrtna nesreča. S kolesom je zavozil čevljarški pomočnik Vinko Kavčič iz Žirov pri Škofjiloki v bližini Fužin 6 m globoko pod cesto in priletel na skalo. Z glavo je zadel ob kamen, si prebil lobanjó in je kmalu po nesreči izdihnil.

Žele na roki si je prerezal, ker je udaril radi vinjenosti z roko po šipi kuhinjskih vrat v Zmajčevi gostilni v Šoštanju neki Jožef. Opasno ranjeni se je moral zateči v bolnico.

Roko je razrezal v fantovskem pretepu hlapcu Alojziju Mihelčiču v Krovem pri Novem mestu njegov prijatelj Anton. Težje poškodovani se je moral zateči v bolnico v Kandiji.

60.000 Din škode je povzročil požar trgovcu in gostilničarju Francu Borišku iz Šklendrovca pri Zagorju, ko mu je uničil poln kozolec krme in gospodarsko orodje.

Podsekana bukev se je nenadoma podrla in nevarno poškodovala steklarjevo ženo Marijo Šantej v občini Dol pri Hrastniku.

Ni mu bila mila tatinska sreča. V Kranju si je že bil pripravil nočni tat v manufakturni trgovini Franca Crobatha štiri zavoje suknenega blaga. Domači so ga še pravočasno prepodili, da je moral pobegniti praznih rok.

Dvakrat je bilo vlomljeno v eni noči v Litiji pri Elsnerju in sosedu Borišku. Vlomilci so vdrli z vitrihi in so si privoščili v obeh krčmah jedače in pijače.

S sekiro in nožem. Pri Kamniku je bil v noči napaden od dveh neznancev Jožef Omahen, ki je uslužben pri tvrdki Kobal na Grabnu. Eden od napadalcev je zamahnil nad Omahna s sekiro in ga zadel v lopatico, drugi mu je prebodel z nožem ramo. Napadalca sta izginila v temi.

Požigalca si je najel. V vasi Oselica v Poljanski dolini na Kranjskem je pogorela domačija kmeta Močnika. Radi suma požiga so orožniki zaprli 70letnega Močnika in nekega kmečkega fanta, ki se je po požaru sumljivo obnašal ter skrival. Na prigovarjanje žandarjev je fant priznal, da je zažgal po Močnikovem prigovarjanju, ker je šlo za zavarovalnino 25.000 Din. Sedaj na ne bode zavarovalnine, ampak oba zaprta bosta obsojena radi požiga.

Ogenj je upepelil dne 12. oktobra kozolec posestnice Ane Rode v Ihanu na Kranjskem.

Poln skedenj sena je zgorel dne 9. t. m. na Ravnah pri Kočevju. Leseni skedenj je bil last Alojzija Černeta.

Zidanica je pogorela v Vinodolu blizu Orehovice v Št. Jerneju na Dolenjskem, last posestnice Kirn. Ogenj so zanetili vlomilci, ki so bili vdrli v zidanico.

Sod je zmečkal glavo desetletnemu Martinu Slancu iz Rosalnice pri Metliki, ko je padel z voza in se je nanj pretotalil sod.

Novo odkritje glede napadov na ekspresni vlak na Madžarskem pri Torbagyju in na Nemškem pri Jüterbogu. O obeh napadih s strašnimi posledicami na madžarski in nemški ekspresni vlak smo že svojčas obširno poročali. Policija je prijela madžarskega trgovca Silvestra Matuška, ki je dobavljal po lastnem priznanju ekrasit za atentate na vlake. Matuška je preskrbel ekrasit nekemu Bergmannu. Nadalje je priznal aretirani, da je on napisal pri Torbagyju najdeni listek, v katerem so bili napovedani še nadaljnji atentati.

»Nautilus« potopljen. V začetku toliko obetajočo ameriško podmornico »Nautilus«, s katero ni uspelo prodiranja proti severn. tečaju pod poveljstvom Wilkinsa, so potopili ob navzočnosti zastopnikov Amerike in Norveške na visokem morju.

Sanatorij v Marlboru, Gosposka 49, telefon 2358. Lastnik in vodja kirurg dr. Černič Mirko. Najmoderneje opremljen za operativne slučaje. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, žarnica »Hala«, enterocleaner. 1484

Vsak mora vedeti, da je v sedanjem času vsaka para dosti vredna. Radi tega moramo skrbeti, da ne zametujemo niti pare brez haska. Štedljivost je poglavitna stvar. Kdor hoče varčevati, ta naj kupuje pri tvrdki Stermecki v Celju. Obleke, čevlje, perilo, blago za obleke in perilo in vse potrebščine za dom, tudi lonce in kozice, dobite po prav ugodnih cenah v Trgovskem domu Stermecki, Celje. 1497

Zdravstveni inšpektor dr. Ivan Jurečko se je naselil zopet v Mariboru. Kakor je iz oglasa v današnji številki razvidno, ordinira v Gregorčičevi ulici 6. Bavi se s splošno medicino, posebno z živčnimi in duševnimi boleznimi.

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v Trpinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15. 376

Cenjene čitatelje opozarjamo na današnjo prilogo znane pooblašene prodajalnice srečk državne klasne loterije Serdarušič & Komp., Beograd, Knjeginje Ljubice 16.

Važna novost. Kakor je znano, preti vsakemu človeku nevarnost, da se mu začno zobje majati in da sčasoma izpadejo. Vzrok temu zelo razširjenemu pojavu je treba skoro brez izjeme iskati v zobnem kamnu. Navadno se odstranjuje zobni kamen na mehanični način, vendar se s tem ne more preprečiti tvoritev novih plasti. — Po dolgoletnih znanstvenih raziskavah in poskusih se je dr. Bräunlich posrečilo, v sulfocinoleatu najti uspešno sredstvo proti tvoritvi zobnega kamna. To res edinstveno sredstvo vsebuje sedaj davno preizkušeni in priljubljeni Sargov Kalodont. Z njegovo pomočjo se zobni kamen polagoma odstrani in prepreči nova tvoritev na povsem neškodljiv način. Tako izpolnjuje Sargov Kalodont sedaj tudi zadnjo zahtevo modernega negovanja zob: odstranjuje škodljivi zobni kamen.

Za grgranje pri bolečinah v vratu, za bolečine pomirjujoča masiranja in obkladke, vzemite staro in preizkušeno domače sredstvo in kozmetikum — Fellerjev blagodišeči Elsafluid. Hvaležni bodete! Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Faller, Stubica Donja, Elsastrg 341. Savska banovina. Fl. 1.

Madžarski trgovec Silvester Matuška (na desno brez klobuka), ki je obdolžen, da je dobaval ekrasit za napad na brzovlak pri Biatorbagy na Madžarskem in Jüterbogu na Nemškem.

Vojaštvo deli iz čolnov med kitajske poplavljenice živila.

Iznajdljivost glede obdavčenja.

Tudi prejšnji rodovi so morali toliko krat prebridko občutiti pritisk davčnega vijaka. Francoska vlada je na primer leta 1691 obdavčila klobuke. Leta 1708 je bil odrejen davek na tedaj običajne lasulje. Z državnim pečatom so odločevali, ali se naj plača od lasulje po njeni kakovosti manjši ali večji davek. Iznajdljivost davčne oblasti je šla še dalje. Ker so ljudje na dan poroke in gostije dobre volje in založeni z denarjem, so poskusili z uvedbo davka na poročne obrede. V tem oziru pa je doživela oblast popolen polom. Razven tega je izzval davek na poroke prav resne nemire in so ga morali opustiti. Francija je poskusila z uvedbo samskega davka pod kraljem Ludvikom XV. Sladoled kot luksuzni predmet je bil tudi obdavčen, a so se uprle temu davku dvorne dame s tako silo, da so ga črtali. Do uprav vstaje je došlo, ko je bil uveden davek na puder l. 1715. Puder je bil v občini rabi pri frizurah. Nekaj časa je bilo obdavčeno celo milo, kar gotovo ni pospeševalo umivanja.

Kot posebnost med davščinami je še omeniti: davek na cerkvene zvonike v letu 1552, davek na pregrinjala za postelje leta 1882, davek na vežna vrata z uhomom za vozove leta 1652, na papir leta 1680, na javna vozila v letu 1772 in na knjige, ki niso bile tiskane na francoskem. Ta slednji davek bi bil skoraj uničil celo francosko knjigotrštvo.

Najbolj raznoliki usodi obdavčenja so bile izpostavljene igralne karte. Prvi davek na karte je iz leta 1581. Ta prvotni davek je bil odpravljen l. 1671, v letu 1701 zopet uveden, 1719 črtan. Kartni davek je znašal od vsake karte 1 vinar.

Od zlatih predmetov se je pobiral davek leta 1579 in to radi tega, da bi dali zlatu in srebru zopet pravo vrednost, katero sta izgubila pri mešanju z drugimi kovinami.

Neverjetni davki so že bili naloženi na sol.

Dohodninski davek je že bil uveden v Franciji v vseh mogočih oblikah. Prvič ga izsledimo leta 1147, ko se je vrnil francoski kralj Ludvik VII. iz druge križarske vojne in je naletel v domovini na prazne državne blagajne. Zahteval je od vseh podložnikov oddajo 10% od vseh dohodkov. Vsi dohodninski davki so pa bili takoj odpravljeni, kakor hitro so bili poplačani vojni dolgovi.

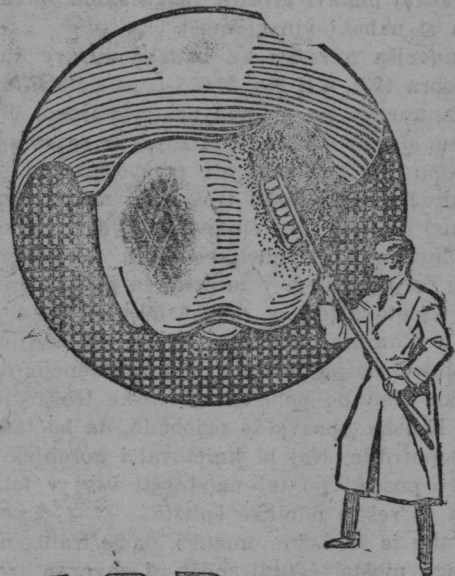
V splošnem pa so doživlele druge pokrajine glede nalaganja davkov še veliko več nego Francija. Združene ameriške države so še pobirale davek od svinčnikov in peres. Na Švedskem pod Karolom XII. po porazu pri Poltavi je bil naložen davek na vsa oblačila, ki so vsebovala svilo.

★

Vinske sode različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Tako se odstrani zobni kamen,

povzročitelj težkih obolenj zob. Samo z rednim negovanjem s Sargovim Kalodontom, edino kremo, ki prepreči zobni kamen pomočjo dodatka (Sulfuricinoleat po Dr. Bräunlichu), ostanejo zobje vedno čisti in zdravi.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

ZA GOSPODARJE

A. Kosi:

Vinogradno pismo.

(Ormoško-ljutomerske gorice ob času trgatve 1931.

Trgatev je v polnem teku. Žal pa le, da tokrat ni tako vesela kakor prejšnja leta. Ne slišiš veselega petja in vriskanja, ne pokajo topiči in pištrole. Gospodar in viničar zamišljeno pobešata glavo ter se nemo vprašujeta, kaj bo sedaj. Že par let sem se je pojavljala vinogradna kriza tako, da je naš vinogradnik pod težo te krize komaj zmagoval stroške za delavce, za primeroma drago galico, žveplo in drugo, ker ni maral zapustiti vinograda, nadejaje se boljših časov. Večina se jih je tudi zadolžila. In sedaj? Namesto boljših časov je napačila doba, ko ponuja radi vsesplošnega denarnega pomanjkanja vinogradnik svoj vinski mošt z 18—20° po 1—2 Din liter. Nekateri vinogradniki, ki nimajo dovolj posede, celo kupce prosijo, naj se jih usmilijo in jih rešijo iz zadrege. Pisec teh vrstic se je pa prepričal o tem, da vinogradnik, ki je primoran prodati svoj vinski pridelek po 4.50 Din liter, ne pride na svoj račun.

Kaj torej sedaj? Priporoča se prodaja grozdja, kakoršna se je letos zlasti v bližini mest baje dobro obnesla. Toda pri tem gre pomniti, da so za prodajo svežega grozdja primerne le nekatere vrste, recimo plemenka, burgundec in silvanec, dočim so druge vrste, recimo graševina, šipon itd., s kakršnimi je ve-

čina naših vinogradov zasajena, v tem oziru manj primerne. Ali naj sedaj svoje vinograde v tem smislu prenovimo, da bodo primerni za prodajo svežega grozdja? V nekem časniku je nedavno neki kmetijski strokovnjak priporočal, da bi kazalo delati iz vina nižje vrste kis ali jesih. To bi sicer ne bila napačna misel, če se nam garantira, da bo cena temu kisu primerna ceni one vrste vina, ki li ga pretvorili v kis.

★

Trošarinski predpisi o vinu.

Vinski mošt se do 20. novembra vsakega leta ne smatra za vino. Zaradi tega je oproščen državne in za sedaj tudi banovinske trošarine. Ponekod so občine za tekoče leto naložile tudi na vinski mošt občinsko trošarino.

Vinski mošt, ki so si ga nabavile privatne osebe (torej take, ki niso točilci alkoholnih pijač) od privatnih oseb (torej od vinogradnikov, ne pa od točilcev ali trgovcev z alkoholnimi pijačami), se tudi po 20. novembru vsakega leta ne smatra za vino in sploh ne postane trošarinski predmet. Na njega se torej v smislu naredbe dravske finančne direkcije v Ljubljani od 9. julija 1931, št. 69.566-1, ne pobira državna trošarina, tudi tedaj ne, ko je postal vino.

Isto velja tudi za vinski mošt, ki si ga izprešajo privatne osebe iz nabavljenega grozdja za lastno uporabo same.

Glede banovinske in občinske trošarine pa je kr. banska urprava dravske banovine z naredbo od 29. avgusta 1931, VII No. 17.982-2, odredila, naj se dne 20. novembra vsakega leta popiše pri točilcih in prodajalcih na drobno (torej pri privatnih osebah ne) vse zaloge novega vina. Iz tega sledi neizpodbitno, da so oni privatniki, ki so si nabavili vinski mošt

(pred 20. novembrom) oproščeni državne, banovinske in občinske trošarine na preostanek dne 20. novembra vsakega leta zatečene pijače, četudi je ta postala vino.

Vsaka privatna oseba si po teh določbah nabavi vino za lastno uporabo na ta način, da si sedaj nabavi grozdje in ga sama spreša ali da si nabavi vinski mošt.

Najnovejša naredba kr. banske uprave dne 8. oktobra 1931, VII No. 21.654-1, pa določa, da banska uprava na prijavo pri pristojnem občinskem uradu odobri, toda zopet le samo zasebnikom (ne točilcem ali trgovcem), da je vino prosto banovinske trošarine (ne pa tudi državne) za vsa ona vina, nabavljena od vinogradnikov v črnomeljskem in metliškem okraju, ki jih dajejo v zameno za poljske pridelke kmetovalcem v domačem okraju in v okrajih Kamnik, Kočevje, Kranj, Radovljica in Logatec. Če pa občinski odbori sklenejo, da na taka vina ne pobirajo občinske trošarine, je kr. banska uprava že priobčila, da bo take sklope potrdila. Naj bi kmetovalci gorenjskih okrajev posegli po tej ugodnosti vsaj v toliko, da se rešijo poplave špirta.

Nadalje je še važno omeniti, da je transport vinskega mošta, četudi mošt ni zavezan trošarini, treba kriti s transportno listino, ki jo izda finančna kontrola v vseh onih primerih, kadar se prenašajo količine čez 25 litrov.

Kdor vino, ki je bilo prejetó še v stanju mošta, odtuji na drugo osebo (proda, podari, zamenja itd.), plača državno trošarino odtujitelj, banovinsko in občinsko pa prejemnik.

Oni vinogradniki, ki hočejo svoj pridelek vinske pijače prepeljati iz one občine, kjer je vinograd, v ono občino, kjer stalno živé, naj prošnje predlože potom pristojnega oddelka finančne kontrole in dravska finančna direkcija izda potrebno dovoljenje.

Pri vseh točilcih (kramarjih) se na dan 20. novembra ugotovi zaloga nove vinske pijače, nato pa se pobere državna, banovinska in tudi občinska trošarina, v kolikor slednja še ni pobrana.

*

Vzgoja k značajnosti.

Prva naloga naših gospodinj je vzgoja, za tem pride ona skrb za gospodinjska opravila. Slovenska žena in mati vzgaja v veliki večini značajne ljudi. Njen vpliv se pozna vsepovsod in da imamo lepe vrste značajnih mož in fantov, je zasluga naših žen in mater.

Vzgojiti koga k značajnosti, se pravi tako navezati njegov razum in voljo na prava načela, da značajen človek nikdar ne omahne. Značajen človek pa ne le priznava prava načela, ampak gleda tudi na to, da jih uveljavlja, pa naj pride, karkoli.

Slomšek je dobro povedal, kateri dve glavni točki mora vsak Slovenec držati kot svoji največji svetinji, da se mu more reči, da je značajen. On je dejal: »Sv. vera bodi nam luč, materni jezik bodi nam ključ do edino zveličavne narodne omike.« Žena in mati, ki zna v srcu onih, ki žive ob njej, prižgati to luč vere in vcepiti ljubezen do materinega jezika, ta vzgaja k značajnosti.

Rešena poroka.

Anica čaka na svojega ženina. Za poroko določena ura je že prošla, ženina pa še ni. Končno pohiti eden izmed sorodnikov k Stankotu, ženinu, ki se nahaja v obupnem položaju. Vsled glavobola mu je bilo nemogoče, se tudi ene misli poprijeti. Stankotov prijatelj ne izgubi trenutka s tem, da bi popraševal po popraševal po vzroku glavobola, ampak takoj raztopi dve Aspirin tableti, katere je imel vedno pri sebi, v pol čaše vode in jih da ubogemu Stankotu izpiti. Šele po poroki je mladi soprog izdal svoje ozdravljenje in pripomnil: »Glej, da bodo v našem gospodinjstvu vedno Aspirin tablete.

Razna so srečstva, s katerimi se ta vzgoja vrši, ali najboljše sredstvo je — dober zgled. Ta vleče. Če pogledamo v našo zgodovino, bomo videli, v kolikih slučajih je žena s svojo značajnostjo celo osramotila moške, istočasno pa vzbudila v njih ponos, da so zaradi te značajnosti tudi sami postali dobri in značajni ljudje. Spominjamo se pred vojsko dogodko, ko je naš narod vodil težke boje za svojo svobodo. Tedaj je zavedno slovensko ženstvo s svojim značajnim nastopom tudi moške in fante dvignilo iz mrtvila, da so bili neustrašeni in zavedni, značajni.

Taki dogodki se večkrat v zgodovini ponavljajo. Treba je samo, da so v vseh takih slučajih dovolj pozorni, da morejo in znajo važnost časa razumeti. Dandanašnji čas je tak čas. Zahteva značajne moške in fante. V tej značajnosti jih morajo tudi žene podpirati. Mevžasti ljudje, ki so kot šlape, s katerimi lahko vsak počenja kar hoče, ljudje, ki so suženjskega duha in strahopetni, se nikakor ne morejo imenovati značajni. Ženske moramo odločno protestirati zoper to, da take moške nazivajo in psujejo z našim imenom, da so — ženske, babe. Ženske smo in bomo značajne in hočemo tudi od naših mož in sinov, da so taki. Gospodinje in matere, zastavimo ves svoj vpliv tudi v današnjem času, ki še posebno potrebuje značajev.

Žličniki na goveji juhi.

Eno žlico trde masti mešaj s kuhalnico v porcelanasti skledici ali na krožniku, dodaj eno jajce in prav dobro umešaj. Prideni sol in toliko moke, da nastane srednje trdo voljno testo. Namочи kovinasto žlico v precejeno vrelo juho. Odloči z žlico male kepice od testa in jih položi v vrelo juho, katera naj nato počasi vre 5—7 minut.

Žličniki z jajcem.

Žličnike iz gorenjega testa zakuhaj v vrelo slano vodo. Kuhane polovi z lukničasto zajemalko in daj v ponvo na vročo mast. Čez nje vlij raztepeno jajce, rahlo premešaj in ko se jajce strdi, naloži žličnike v skledo. Jed je lahka, a vendar tečna.

Jabolčni zavitek iz krkhega testa.

Rabi se: 30 dek bele pšenične moke, 20 dek dobrega surovega masla, 1 malo žličko stolčenega sladkorja, ščep soli, 1 celo jajce in 2—3 žlice sladke smetane. Na suho desko ali mizo vsuj moko, sladkor in sol. Nanj položi maslo ter ga razreži v moki z nožem na male koščke. Nato razdrobi vse skupaj s pr-

sti v male kosmiče (kakor farfelce). Dodaj jajce in smetano ter vdela prav hitro gladko testo. Podvizaj se z gnetenjem in delaj v hladnem prostoru, da se testo vsled toplote ne začne topiti. Ako se to vseeno pripeti, daj testo za pol ure na hlad. Nato razvaljaj testo enakomerno na pol prsta debelo podolgovato krpo. Po sredi naloži nadev, zagрни od obeh strani testo proti sredini, tako da segajo konci za en prst navskriž. Nadev mora biti popolnoma zakrit. Če se pa testo kje pretrga, zakr-kaj luknje, kar je zelo enostavno, ker lahko testo s krpo ob roboh stisneš skupaj. Ta štrukelj prevrni na suho pločevino (pleh), ali v emajlirano podolgovato pekvo, tako da pride gladka, do sedaj spodnja stran navrh in navskriž dani robovi spodaj. Pomaži stručko z raztepenim jajčkom in speci v precej vroči pečici. Hladno zreži na dva prsta široke rezine in potresi s stolčenim sladkorjem. — Nadev: za en krožnik kislih, na tanke liste zrezanih jabolk naloži po sredini testa, potrosi s 4 pestmi sladkorja, malo cimeta, par rozinami in če hočeš, položiš tu in tam za lešnik velike kepice masla.

Popravek.

V navodilo za »jabolčno juho« v zadnji številki lista se mora glasiti v 4. vrsti mesto »vode in moke« — pravilno »podmetek iz mleka in moke«.

Misanje perutnine.

Vsako jesen, predno nastopi hladni zimski čas, obnovi perutnina svojo pernatno obleko. V tej življenjski dobi kaj hitro izpade staro perje in kokoši nehajo nesti. Naloga gospodinje je, da se doba misanja kolikor mogoče skrajša, ker se s tem prepreči prehlad in doseže, da kokoši kmalu zopet začno nesti jajca. Treba je predvsem zavarovati živali pred prehladom, pokladati jim pa močno hrano. Najboljša zrnata krma je kuruza, poleg tega je pa potrebno dajati ribjo moko (do 2 dek dnevno na žival), laneno seme ali lojne ocvirke.

Opazite kurnike

pravočasno pred nastopom zime. Kokoši, ki zmrzujejo in ozebejo, ne dajo pričakovanega haska v kljub zadostni krmi. Take živali ne neso in ne uspevajo.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski svinjski sejem dne 16. IX. 1931.

Na ta sejem je bilo pripeljanih 340 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad od 40 do 75 Din, 7—9 tednov stari od 80 do 100 Din, 3—5 mesece stari od 150 do 250 Din, 5—7 mesecev stari 300 do 400 Din, 8—10 mesecev stari od 450 do 500 Din, 1 leto stari od 580 do 900 Din, 1 kg žive teže 7—8 D, 1 kg mrtve teže 9—11 Din. Prodanih je bilo 154 svinj.

Mariborski živinski sejem dne 13. 9. 1931.

Prignanih je bilo 19 konj, 13 bikov, 181 volov, 476 krav in 18 telet, skupaj 707 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 4.25 do 6 Din, poldebili voli od 3 do 3.75 Din, plemenski voli od 2.25 do 2.75 Din, bikli za klanje od 4.50 do 5 Din, klavne krave debele

od 3 do 3.50 Din, plemenske krave od 2.50 do 2.75 Din, krave za klobasarje od 1.50 do 2 Din, molzne krave od 3 do 3.50 Din, breje krave od 3 do 3.50 Din, mlada živina od 3.50 do 5.50 Din. Prodanih je bilo 341 komadov, od teh za izvoz v Italijo 29 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 14 do 16 Din, II. vrste od 10 do 12 Din, meso od bikov, krav in telic od 6 do 8 Din, telečje meso I. vrste od 18 do 22 Din, II. vrste od 10 do 12 Din, svinjsko meso sveže od 12 do 25 Din.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 17. t. m. so pripeljali špeharji 99 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 13 do 14, slanina 14 do 16. Kmetje so pripeljali 7 voz sena po 80 do 90 Din, 6 otave po 75 do 80 Din, 1 voz slame po 75 Din. Pšenica 2, rž 1.75, ječmen 1.50, oves 1 do 1.50, kuzuza 1.50, proso 2, ajda 1.50, fižol 1.50 do 2, luščen grah 10 do 12. Kokoš 30 do 45, piščanci 25 do 65, divji zajec 25, gos 40 do 70, puran 35 do 65, divji zajec 20 do 30, fazan 18 do 22. Celi orehi 6, luščeni 28 do 30. Kislo zelje 4, repa 2, gobe 1, grozdje 2.50 do 5, hruške 3 do 5, jabolka 1.50 do 4. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14. Surovi kostanj 1 do 1.50, pečeni 4 do 6, med 12 do 20, slive 2 do 5 Din.

*

Robinzon.

Majhen otok na južnem koncu Južne Amerike, Juan Fernandez, na katerem prebiva danes nekaj ribiških družin in katere obiskuje parnik vsakih 14 dni, spada med najbolj znane otoke. Prevladuje prepričanje, da je stopil na omenjeni otok Robinzon Cruzoe in živel na njem samotarsko življenje, ki je prepleteno z različnimi doživljaji, dokler se ni preselil na večji otok Mas-a-Tierra. Na baš omenjenem otoku se je naselil v novem času nov Robinzon. Ta samotar se piše Hugon Weber. Med svetovno vojno je bil vržen na otok, je živel tamkaj nekaj časa, pa se je pozneje zopet vrnil, da bi na otoku ostal do smrti. Seve so danes življenske razmere povsem drugačne, kakor so bile v časih prvega Robinzona.

Mas-a-Tierra spada k južnoameriški državi Čile, ki ga je uporabljala nekaj let kot kazensko kolonijo.

Hugon Weber se je podal v notrajnost otoka, kjer skuša živeti življenje, ki bi naj bilo prepleteno z doživljaji.

Fr. Ks. Meško:

Črna smrt.

»Naš poklic, naša dolžnost, gospod pisar. A tudi vi pri mestni gosposki ste imeli opravka dovolj in preveč.«

»Resnica. Posebno ker je tudi moj tedanji predstojnik in prednik v službi, gospod pl. Bizansky — blag mu spomin! — ležal dolge tedne bolan. In jaz — dva otroka v nežni starosti mi je kruta morilka ugrabila.«

Preprosto je rekel to, kakor bi to ne bilo zanj najhujše iz tistih časov.

Toda redovnik je dobro vedel, kako globoka in skeleča je bila rana Sagadinova tedaj in da še sedaj mnogokdaj zapeče. Pa je mehko potolažil: »V miru počivata in v Gospodu. Nič trpljenja tega sveta nista okusila.«

»Mir jimal« je vdano zaželel pisar in je umolknil. Zmagovalo ga je ginjenje ob misli: »Samo enega še imam, najmlajšega, ki pravkar stopa v življenje. Da bi bila sreča in blagoslov vsaj s tem!«

Perilo, ki ima duh po smrečju.

Po gozdu dišeče perilo ... in čisto, kakor mora biti ... in vendar previdno oprano s terpentinovim milom Gazela. Njegova obilna, mehka pena tolikanj obilnejša, ker mu je pridano najboljše terpentinovo olje -pere hitro ... in zares čudovito.

TERPENTINOVO MILO
GAZELA
pere zares čisto

Možje so prekoračili dravski most. Oče gvardian in gospod pisar sta se ustavila, da bi se poslovila. A se je videlo, da se jima nič posebno ne mudi nazaj v mesto. Ko pa je bilo v mladi prirodi božji tako krasno! In so prsi s tako slastjo vdihavale mlačni, povzljajoči pomladni zrak!

Tako so stali pred mostom in s toplimi pogledi strmeli čez pokrajino, proti Halozam dol, preko proti Donački gori, proti Pohorju gor. Nad Pohorjem je visel visoko z neba dol za vrhove gorovja zastor sivih oblakov. Nalahko se je zibal, nekako podhrteval, kakor bi za njim globoko dihal Nevidni in bi ga s tem valovil. In prav tedaj je za zaveso skrita roka polagoma in previdno odgrinjala prečes v zastoru. In je skozi tako nastalo okence pogledalo rdečelično večerno solnce, da, preden leže k pokoju v skrite nebeške perrnice, še enkrat pozdravi svet, za slovo poljubi zemljo. Mehka povodenj blede-rdečkaste luči se je razlila čez polje, da je vse zardelo. Še velike, rjave zaplate, nanovo zorane njive — neprestano in boječe za kruh skrbeči kmetje so se bili lotili oranja, brž ko je sneg za silo skopnel — so v trenutku oživele, se v ogromnem naročju polja nekako zazibale.

Sem izza polja so prijazno pozdravljali haloški griči. Ob pobočjih jih je že krila sence temotna odeja, za noč čez zemljo sprostrta, a tudi sama vlažna in hladna. Vrhi pa so se v zahajajočem solncu svetlikali,

Japonski modri nasveti.

Bodi dosti na prostem. Solnči se in se dosti gibaj. Dihaj globoko in pravilno.

Mesa jej malo. Hrana naj obsega jajca in zelenjavo, sadje in sveže kravje mleko.

Kopljí se vsak dan in idi večkrat v tednu v parno kopel, če imaš zdravo srce.

Obleka bodi udobna; boljše je, da je prevelika, kakor pa premajhna.

Zgodaj v postelji ter zgodaj iz nje.

Spi pri odprtem oknu v povsem temni in mirni sobi. Spati moraš najmanj šest, največ sedem ur. Ženske naj spijo po osem ur.

Naselil se je na 250 m visokem prostoru, ki je zavarovan od skal. Najpoprej je moral na tem prostoru posekati drevesa in izkopati visoko travo s koreninami. Ta košček zemlje, katerega je iztrgal divjini, je pričel obdelovati.

Novi Robinzon je živel nekaj časa pod šotorom. Sklenil pa je, da si postavi hišo, kar je zahtevalo mnogo truda in znoja. Najprej je izkopal stavbeni prostor in je postopal pri gradbi hiše ravnotako, kakor je opazoval domačine. Zmešal je zemljo, slamo in posušeno travo z vodo. Iz te zmesi je postavil zide, ki so se utrdili na solncu kakor bi bili iz kamenja.

Na otoku je vse polno divjih koz. Kozе so morali nekōč pripeljati ljudje na otok, a so se živali na otoku zelo pomnožile in s časom podivjale. Nikakor ni lahko podivjane kozе vloviti, ker poseda izredno tenak sluh.

Na Mas-a-Tierra ni ne kač, ne želv, pač pa zelo mnogo divjih golobov in na tisoče najlepših čisto malih ptičkov, katerim pravijo kolibri.

Po skalah ob obali otoka so še vidne votline, po katerih je iskal zavetišča prvi Robinzon. Danes uporabljajo te izdolbine ribiči kot shrambe za mreže.

Življenje otočanov je zelo miroljubno. Nobeden ne plačuje davkov in se ne pritožuje radi javnih bremen. Jadrnica iz Valparaiso prinaša otočanom razne potrebščine. Vse je srečno in zadovoljno. Pripovedujejo celo, da je bilo udobno na otoku tudi tedaj, ko so bivali na njem kaznjenci.

Nemec Hugon Weber ne čuti niti najmanjše potrebe, da bi se preselil iz samote v civilizirani svet, kjer je eden drugemu v napotje. Na Robinzonovem otoku je še dovolj prostora!

★

Vprašanja in odgovori.

G. F. v R.

Ali lahko moja hčerka poroči sina moje sestree?

Odgovor:

To je zelo bližnje sorodstvo, za katerega se potom župnega urada v skrajnem slučaju dobi izpregled. Ženin pa mora v svoji vojaški službi imeti še posebno dovoljenje za ženitev, ki se sorodstva ne tiče, pač pa vojaške službe.

L. P. L.

Imel sem staro hišo in poleg nje postavil novo, staro pa podrl. Zdaj pa mi sosed prepoveduje hoditi po prejšnji poti. Ali to sme?

Odgovor:

Sosed naj vas le lepo pusti po poti hoditi kot dosedaj, ker je obremenitev prostega prehoda na njegovem posestvu, ne pa na stari hiši.

M. K. P.

Hčerko, ki je izučena šivilja, je nekdo naznanil, da mora sedaj kazen plačati, pa niti za doma ne šiva. Zakaj je kaznovana?

Odgovor:

Ako ni za druge šivala kot za doma, ne sme biti kaznovana. Če pa šiva, naj prijavi obrt. Zoper kazen se naj takoj pritoži.

A. L. v O.

Imam devet otrok, pa mi pravi občinski tajnik, da moram za cesto plačati za prekomerno uporabo. Ali moram res plačati?

Odgovor:

Je že pravilno! Državnih direktnih davkov in doklad ste oproščeni, toda takih odkupnin in raznih taks pa ne!

H. K. v L. J.

Imam cesto pisano k svoji preši. Ali sme kdo drugi, ki preša na moji preši, tudi tam voziti?

Odgovor:

Oni vozi vam in zato sme voziti.

I. K. v Pr.

Ali lahko brez osebne pravice otvorim vinoč?

Odgovor:

Ne. Lahko pa otvorite po prijavi obrta delikatesno trgovino za prodajo mrzle hrane in sadjevca.

J. K. v K.

Žena me vedno preganja, da ni zdržati ob njej. K posestvu sem nekaj prinesel. Ali lahko terjam plačo?

Odgovor:

Nimate ravno prijetnega življenja. Ako sodnja potrdi ločitev, bo morala žena plačati. Sicer pa poskusite, da si bosta zopet dobra!

V. J. v Sv. T.

Ali smem kupiti grozdje in doma sprešati, ne da bi za to plačal trošarino?

Odgovor:

Lahko kupite in prešate doma, ali celo na preši vinogradnika, ako ste prijaviли financ, da prešate zase. Od tega mošta ali poznejš vna ne plačate nobene trošarine.

★

Zasmehovani Poljšak dela na Dunaju čudeže.

Pod zgorajnim zaglavjem je prinesel »Jugoslovan« od 6. oktobra t. l. izpod peresa dunajskega dopisnika o g. Poljšaku naslednje:

Dvorni svetnik in primarij Rudolfove bolnice na Dunaju dr. Funke je imel dne 1. t. m. ob 4. uri popoldne svoje prvo predavanje v zimskem semestru o zdravljenju neoperativnih rakov, čarkoma in kostne tuberkuloze. Predaval je na kliniki prof. Eiselsberga pred zdravniki iz raznih delov sveta, kajti njim je bilo to predavanje v prvi vrsti namenjeno. Došli so oficijelni zastopniki Litve, Estonske, Češke, Finske, Rumunije, Holandske, Švedske, Norveške in menda tudi Jugoslavije, neoficijelno pa še Venezuela po vseuč. prof. in bivšem ministru dr. Riveru Saldioca, Indija, Kitajska, Arabija, Francija, Anglija ter veliko znanih kliničkih in drugih zdravnikov dunajskih.

Pred tako odlično družbo iz vseh delov sveta je prof. Funke predaval o svojih nad 20letnih izkušnjah na polju raziskavanja raka in nekaterih sličnih boleznih. Omenil je na kratko vse, kar je do zdaj dognala raziskovalna znanost. Naglašal pa je, da se od vseh doslej znanih 80 metod zdravljenja niti ena še ni obnesla. Ko je odpravil vse te

En dan na teden bo di posvečen popolnemu miru.

Ogibaj se strasti. Ne jezi se. Ne brigaj se za neprilike, ki šele bodo. Ne pripoveduj o nesrečah, niti ne poslušaj takega pripovedovanja.

Zmerno uživaj kavo in čaj. Ogibaj se alkohola in tobaka.

Kdo ga bo spoznal.

Popotnik se je zopet vrnil iz tujih krajev. Ker je bil dolgo časa odsoten, se je v obraz silno spremenil. Preden je stopil v mesto, si je mislil, kdo ga bo pač najprej spoznal. Pri vходу v mesto je stal mitničar, ki mu je bil nekōč dober prijatelj, ali sedaj ga ni

kakor bi iz vinogradov plamteli tihi ognji. V goricah so že pridno delali. In je puhtela in kipela iz njih tajna mlada moč, moč rodeče zemlje, moč v novo življenje se prebujajočih trt — saj očetu gvardianu se je tako zdelo, ko je z božajočimi pogledi objemal griče, noseče tudi obširne samostanke vinograde. In mu je zadržtela v srcu in skozi misli bežna skrb: »Kaj prinese poletje, kaj jesen? Otrode? Ne bo nesreč?«

A se je naglo otresel težeče misli in je vzplamtel iz vseobčnega molka: »Pa ni lep, ta naš kraj? In poln zgodovine je, poln slave izza davnih, rimskih in pred-rimskih dni. Koliko ljudstev je gledal v teku stoletij! Koliko hrumečih vojsk se je v divjih tokih čezenj valilo! Šotorišča so stavili tod sebi, svetišča in žrtvenike svojim bogovom.«

»A tudi bridko trpel je ta s slavo blagoslovljeni kos zemlje. Kelti, Rimljani, Mohamedani — koliko gorja so mu prizadejali!«

»Res«, je pritrtil gospodu pisarju redovnik. »A so tudi mnogo za naše kraje storili. Rimljani so mesto do pomembnosti in slave povzdignili. Ceste so nam gradili.«

»Vem. Ne vem pa, če ni bilo gorja več ko do brega in koristnega.«

»Pri Turkih gotovo«, je precej trdo pripomnil Rajavec.

»Priznavam. In daj Bog, da nas ne bi obiskali nikoli več! Letos, ko na severu groze Švedi, bi bila za nas turška šiba še usodnejša. Naj nas varujejo nebesa, kakor so nas pred štirimi leti, ko so neverniki pridivjali do Ljutomera, a jim je menda sam Vsemogočni nadaljnjo pot zaprl. Zakaj nena doma so se obrnili in se vrnili v domovino. Proti pričakovanju so jih bili naši kraji kakor čudežno rešeni.«

Hudih časov se je spominjal oče gvardian, še vedno z ljubeznijo in tiho zamaknjenostjo motreč pokrajino. Mehak mir mu je bil razlit čez dobrotno, dasi resno lice. Iz velikih oči mu je sevala mistična, na znotraj obrnjena toplota, kakor bi v srcu goreče prosil Boga, naj milostno obvaruje te kraje vsega hudega.

»In da bi odvrnilo nebo od nas istotako grozno strahoto, ako nam res preti kuža«, je s počasnim slovesnim glasom zaželel in zaprosil gospod pisar.

»Naj dobrotno odvrne! Amen!« — je istotako svečano in pobožno ponovil redovnik.

II.

Ločili so se. Mestna gospoda sta krenila nazaj čez most. Rajavec se je zamišljen napotil proti domu, proti Hajdini.

metode, je dejal, da je on videl samo dva bolnika dozdevno ozdravljena, ali še ta dva nista bila znanstveno dokazana. Ta grozna bolezen se razširja čedalje bolj, čim bolj se ljudje hranijo, toliko več je raka. Zdravnikova naloga je bila v glavnem ta, da bolnikom vsaj bolečine lajša. Ozdraviti bolezen pa do- slej ni bilo mogoče.

Sele od slovenskega učitelja Alojzija Poljšaka smo dobili sredstvo, o katerem je mogoče reči, da ima bodočnost («es hat den Anschein, als ob diesem Mittel die Zukunft gehörte . . .»). To sredstvo je Poljšak imenoval »abjini- nin« in sestoji prav za prav iz več mazil. Najprej je opisal sestavo tega sred- stva, način uporabe in uspehe, ki jih je predavatelj doslej že imel in ki so ga vspodbujali, da je čedalje z večjim interesom uporabljal to sredstvo. Opa- zovanja so mu utrjevala prepričanje, da je s tem sredstvom na dobri poti. Je tu več mazil: z enim se rak docela iz- čisti, nagniti deli se razkrojijo in izlo- čijo, ne da se pri tem kako koli oško- duje zdrava okolica, nato se šele začne z drugim mazilom zdravilni proces. Uspehi so naravnost presnetljivi, kakor bomo pozneje videli na ozdravlje- nih osebah, ki so rade prišle, da poka- žejo uspehe tega Poljšakovega sredstva pred celim zborom tujih jim ljudi.

Tega sredstva pa se ne poslužuje samo on v Rudolfovi bolnici, marveč še več drugih zdravnikov odličnega slo- vesa, kakor docent dr. Aschner, prof. Riese, prof. Scherber, prof. Werner, primarij Murat, prof. Kerl, prof. Pichler, prof. Nobl in drugi. Uspehi so od- lični, kakoršnih doslej še ni bilo.

Predavatelj je izjavil še, da je opravi- čeno upanje, da se posreči na tej podlagi tudi zdravilo za raka v notraj- nosti, kjer z mazili ni mogoče blizu. In povedal je tudi vsem navzočim veselo vest, da bo kmalu otvorjeno na Dunaju zdravilišče, kjer bodo sprejemali težke bolnike za notranje zdravljenje in kjer se bodo mogli zdravniki iz vsega sveta pripravljati za zdravljenje s Poljšako-

vo metodo in njegovimi zdravili. To vest so sprejeli poslušalci s posebnim zadovoljstvom. Povedal je tudi, da je Poljšakovo sredstvo na Dunaju pravil- no registrirano in torej priznано. (To se je zgodilo na podlagi odličnih spri- čeval tele vrste znanih evropskih ka- pacitet. Videl sem tudi sam ta izpriče- vala v originalu, ki pričajo, kako niz- kotno in smešno je bilo ravnanje neka- terih naših ljudi, ki so končno dosegli, da je moral Poljšak iti v tujino, kjer se osamljen bori za najbolj nesrečno človeštvo in končno za svojo čast in za svoj obstanek.)

Predavanje prof. Funkeja je trajalo skoro dve uri. Na koncu pa je pokazal nad dvajset obolenj za rakom, veči- noma že docela ozdravljena, ali v štadiju zdravljenja, da se je videl celi proces zdravljenja. Videli smo več obolenj raka na ženskih prsih. Nekatera so bila že uprav strašna. Rak je segal že glo- boko v notranjost in grozil z neizogib- no in strahotno smrtjo. Ali zdaj samo še rdeča pega kaže, kje je bil rak. Mnogi zdravniki so kakor neverni Tomaži otipavali to mesto in vprašali, če kaj boli. Videli smo ozdravljeno bolezen na raznih delih telesa, da, celo v ustih in pod očesom zunaj in znotraj, na loba- nji, na čelu, na kolenu, da, celo na pod- platih. Fotografije pa so kazale, kak- šen je bil rak pred zdravljenjem. Stra- šni so bili nekateri pogledi na razjeda- jočega raka. Videli smo celo ozdravlje- nega raka na dveh moških spolovilih. Zdaj sta možakarja zdrava. Ali niso to čudeži? In vsi navzoči odposlanci zna- nosti in raziskovanja so rekali: eto ču- deži! Videli smo grda obolenja sarko- ma na nogah itd. Vema bolnikoma so zdravniki hoteli nogo odrezati, ali pri- šel je Poljšak s svojimi mazili, in zdaj je noga ozdravljena, moža hodita in se počutita tako dobro, kakor da nista nikdar imela take strašne bolezni. Vi- deli smo ljudi z ozdravljeno kostno tu- berkulozo. Izpod kolena do členov je že razjedala nogo, ali zdaj je vse lepo za- celjeno in zdravo. Neka mlada žena je

pokazala svoj dovolj lep nosek, nič se ni poznalo, da ga je še pred meseci manjkalo do polovice, kakor nam je pokazala fotografija. Neki ženi so ope- rativno že odrezali desne prsi, ali raka niso ugonobili, ta je dalje razjedal v globino, in strašna smrt bi ženo rešila daljnega trpljenja. Zdaj je žena zdra- va. Rešitelj je bil naš v domovini pre- ganjani in zasmehovani Poljšak.

Neki znamenit zdravnik je tlesknil z rokami in zaklical: »Kako je mogoče, da je lajik iznašel tako čudežno zdra- vilo, kako je mogoče, da je lajik mogel priti do takih svetovnih kapacitet, ki so mu dovolili na klinikah in državnih institutih preizkušati neko neznano zdravilo? Kaj takega ne pozna zgodovina!« (Tisti zdravniki, ki so Poljšaku sprva dovolili, da je mogel v Mariboru preizkušati svoje zdravilo, imajo s tem največje zadoščenje, prokletstvo pa bo zasledovalo tiste zavidne kratkovidne- že, ki so ga od tam pregnali-)

Hvaležni moramo biti dunajskim znanstvenikom, ki so našega Poljšaka ne le povsem rehabilitirali, marveč mu napravili gladko pot do velikanskih uspehov do slave in tudi do blagosta- nja. V domovini bi lahko umrl v bedi in zaničevanju, kakor se je sicer zgo- dilo že mnogim velikim možem, ki so postali veliki šele dolgo potem, ko so siromaki poginili . . . A. G.

*

DRUŠTVENE VESTI

Št. Peter pri Mariboru. Prihodnjo nedeljo dne 25. t. m. popoldne po večernicah se vrši v samostanu redni občni zbor prosvetnega društva »Skala« z običajnim dnevnim redom in govorom g. prof. dr. Jeraja iz Maribora. Nastop tudi društveni tamburaški zbor in pa pevci. Šentpeterčani se vabijo k prav obilni udeležbi!

Tudi nanj, ki je od mladih nog živel in rasel na ti zemlji, je pokrajina s svojo mladostno, nevestinsko krasoto mogočno vplivala.

»Ako oče guardian, ki je vendar sin Slovenskih goric, tako toplo ljubi naše polje, kako ga ne bi jaz, ko pa je vendar moj dom?« je razmišljal. In mu je v srcu postajalo toplo in svečano. — »Da je gospod Sagadin z vso dušo navezan na to zemljo, ni čudno: saj je tukaj rojen. A topleje je ne ljubi ko jaz. Mati mi je, zvesta rednica.«

Ne samo vesel je bil te zemlje. Nekako pomla- jenega, močnejšega se je čutil, ko je tako samotni, a odločno-krepak stopal po nji in je njena krasota korak za korakom šla ob njem in z njim.

Pa se je med tihim, vase pogreznjenim razmiš- ljanjem še enkrat obrnil in se razgledal proti mestu, kakor bi ga bilo mesto potihoma, a odločno pokli- calo. S pravim užitkom je gledal, kako ga je zaha- jajoče solnce ne le kropilo, ampak ga naravnost pre- plavljalo s svojimi žarki. Zlasti mogočni grad na hri- bu, da je s svetlimi očmi, velikimi okni, mežikal dol v deželo, kakor bi jih solnčna svetloba silno pekla in ščemela. Morda resni, molčeči zidovi težko ča- kajajo, da bo legla nanje noč. Da bi v nje objemu mir- no in pokojno zadremali, preutrujeni od mnogih ve- selih in žalostnih dogodkov — gorje le, da je bilo število zadnjih večje ko prvih — ki so jih v teku

stoletij gledali v sebi, v mestu pod seboj, v deželi krog sebe. Morda žalujejo, ker jim je pred tremi leti umrl gospodar. Edini sin njegov pa je oblekel resni habit jezuitski in dela v ostrem redu sinov sv. Igna- cija v Gradcu pokoro za mnoge grehe grofovske hiše Thanhausenske. Ob enem pa se pogaja z očeti jezuiti v Zagrebu, ne bi li oni prevzeli gradu in ga uredili za samostan svojega reda . . . Istotako živo in jas- no so se odbijali solnčni žarki od mnogih oken veli- častnega dominikanskega samostana ob vznožju grajskega griča, a visoko gori nad Dravo. Ta je ču- val mesto na zapadni strani, kakor ga je varoval na vzhodni, v predmestju Kaniži, leta 1630 dozidani, med ljudstvom posebno priljubljeni kapucinski samo- stan, ki ga pa od tukaj oko ni doseglo. Na južno- vzhodni strani pa je mejil mesto minoritski, čigar streha in visoko v zrak kipeči zvonik sta vsa ble- stela v večernem solncu. Iz srede mesta pa je kipel mogočni, očrneli, rimski opazovalni stolp; jasno in ostro se je odražal od sinjega neba v ozadju, kakor s črnim naslikan na modro platno.

»Lepo, lepo«, je razmišljal kmet in se je obrnil, da nadaljuje pot domov. »A saj imamo tudi mi tu zunaj na deželi lepo.«

Nenadoma se je zdrznil iz svoje zadovoljnosti, prebudil se v hipu kakor iz lepih sanj. Kar odreve- nel je in z grozo v široko odprtih očeh zastrmel gor

spoznal. Iz nekega ok- na je gledala njegova sestra, katera je tam stanovala s svojim možem. Pozdravil jo je, ona pa mu kot tujcu ni niti odzdravila. Žalostnega srca je stopal dalje, ker je videl, da prihaja od cerkve sem njegova mati. Rekel je samo: »Dober dan!«, a mati je vzkliknila ta- koj: »Sin moj!« in ga je kar na cesti objela. Čeprav je bil povsem izpremenjen, materino oko ga je takoj spoz- nalo.

Doslovno.

Žena: »Možiček, za letošnjo zimo ne po- trebujem nobene oble- ke.«

Mož: »Križ božji, kaj je prišla moda že ta- ko daleč?«

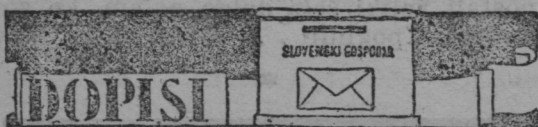
Ruše. Naše Katoliško prosvetno društvo priredi dne 25. t. m. Finžgarjevo proslavo. »Razvalina življenja« je Finžgarjeva drama, ki jo društvo ob tej priliki vprizori ob pol osmih večer v svoji prenovljeni dvorani. Poleg drame so na vzporedju še petje in govor o enem največjih sinov slovenske matere, jubilanu F. S. Finžgarju. Govornik pride z Maribora. Na proslavo že danes opozarjamo in vabimo vse. Vstopnice se bodo dobile že zadnje dni tedna v kaplaniji, pred prireditvijo pa pred dvorano samo.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Po daljšem odmoru priredi domače Katoliško izobraževalno društvo v nedeljo dne 25. oktobra zopet lepo poučno igro »Velika krivda«. K obilni udeležbi ste vabljeni domačini in sosede! Bodite prepričani, da se ne boste kesali, ako je pridete gledat!

Sv. Andraž pri Velenju. V nedeljo dne 25. t. m. igrajo pri nas v Društvenem domu Šentandražani znamenito Maeterlinckovo žaloigro izza svet. vojne »Stilmondski župan«.

Sv. Jurij ob južni želi. Slovensko katoliško prosvetno društvo priredi v soboto dne 24. t. m., zvečer ob osmih, in v nedeljo dne 25. t. m., popoldne po večernicah in v dvorani Katoliškega doma nad vse priljubljeno igro v petih dejanjih »Dekle z biseri«. Igra je lepa in vredna, da si jo vsak ogleda.

*

Ruše. Bilo je prejšnji teden. Kakor blisk se je raznesla po Rušah vest, da bo v nedeljo slovesen krst ciganskega novorojenčka. Na potu iz Maribora proti Rušam je bila baje štorcklja tako mila, da je srečnemu ciganskemu paru podelila prvorojenca. Kar tri botre si je naprosil srečni oče in vsaki je obljubil 500 Din nagrade in še bakreni kotel povrh, ker je kotlar in ima te robe v izobilju. In zaprosil je tudi vlč. g. župnika za krst in drobiž, da bi novorojenčku kupil vse, kar ob taki priliki potrebuje. Vse bo početno vrnil v nedeljo pri krstu, ker bo do takrat menjal 1000 dinar-

ski bankovec in tudi za cerkev bo dal 500 D. Iz previdnosti mu župnik ni zaupal več kot 100 Din. Medtem pa je cigan vneta prodajal nove bakrene kotle od 300 do 500 Din. Prigodilo se je celo, da je stranki uničil še dober kotel, samo da bi svojega prodal. Tako je pri neki družini, kjer je tudi zaprosil kar dve botri, potipal še cel kotel, a ko je prste odmaknil, je kotel imel že dve luknji. In na sličen način je prodajal svoje bakrene kotle in sleparil povsod, kamor je prišel. Ko pa smo bili v nedeljo vsi v radovednem pričakovanju ciganskega krsta, ni bilo o ciganih ne duha ne sluha! Mahnili so jo proti Fali, Puščavi, Št. Lovrencu na Pohorju, odkoder so prišli zopet v Maribor, kjer pa so varnostni organi zaključili njihove sleparije, kakor slišimo. Za bodoče pa pozor pred sleparskimi cigani! — Mi zavedni narodnjaki smo se spomnili dne 10. oktobra tudi koroških bratov. V spomin nesrečnega plebiscita iz leta 1920 smo na hribčku nad Rušami zažgali velik kres. Ta spominski kres naj bo zagotovilo bratom onkraj jugoslovanskih mej, da se naša ljubezen do njih ne bo nikdar ohladila. — Tudi pri nas se je začela glasiti pesem klapotcev in ni dneva, da se ne bi zvečer pripeljali veselo vriskajoči trgači domov. Daj le Bog, da bi se bogata in dobra vinska kapljica dala spraviti tudi v denar, da bi se tudi pri nas omilila kriza. — Grd zločin se je zgodil te dni pri nas. Orožniki so prijeli nekega J. V., ki je posilil znano staro beračico. Fant je še mlad, saj še menda nima niti 17 let, a je že tako pokvarjen. Tukaj je pač potrebna eksemplarna kazen in nepoboljšljivec je treba spraviti v prisilno delavnico ali poboljševalnico.

Sv. Anton v Slov. gosicah. Naša Hranilnica in posojilnica, ki ji načeluje Jakob Rojs, je naklonila lepo svoto cerkvenemu pevskeemu zboru. To je prav lepo priznanje naše pesmi, ki je najlepši odsev naše slovenske duše. — Pevsko društvo bo svojo hvaležnost pokazalo v dejanju!

Novavas pri Slov. Bistrici. V nedeljo dne 11. oktobra smo obhajali v naši vasi kar dve pomenljivi slovesnosti: G. monsignor I. Vreže nam je blagoslovil lepo novo hišo pri Jerovšekovih in kapelo presv. Srca Jezusovega, katero je pozidal posestnik Pristovnik. Pri obeh blagoslovitvah je imel g. monsignor navdu-

šen, pomenljiv in v srce segajoč nagovor. Po slovesno opravljenih obredih je priredil g. ravnatelj Cirilove tiskarne monsignor dr. Ant. Jerovšek ob priliki praznovanja 20letnice vodstva tiskarne prisrčno pogostitev na svojem rojstnem domu. Pod gostoljubno streho znane Grilove (Jerovšekove) hiše so se zbrali uslužbenci Cirilove tiskarne, g. mariborski župan dr. Juvan, dr. Hohnjec, dr. Wankmüller, slovenjebistriška duhovščina, sorodniki in sosede iz Nove vasi, ter želeli dobremu gospodu ravnatelju dr. Jerovšku zdravja po tolikem trudu, katerega je imel z vodstvom Cirilove tiskarne, Spodnještajerske ljudske posojilnice, mariborske mestne hranilnice in pri vsestranskem delu za dobrobit in povzdigo spodnještajerskih Slovencev. Slovesnosti se je udeležil med drugim dr. Jerovšekov sorodnik in brat pokojnega lav. vladike g. Napotnik iz Tepanja pri Konjicah. Krepka slovenska korenina je vzbujal v lepozasnovani napitnici spomine, kako sta baš Cirilova tiskarna ter »Slovenski Gospodar« budila spodnještajerske Slovence in jih pod Avstrijo obvarovala pomenčenja. Slovesnost bo ostala vsem zbranim Novovašanom in po celi okolici v najlepšem spominu!

Št. Ilj pri Velenju. Sadni ogled. Sadjarska podružnica je priredila v nedeljo dne 4. t. m. sadni ogled v društveni dvorani. V soboto popoldne so se začele priprave z vso vnemo. Odborniki so prejeli sadje, ki so ga prinašali v košarah in koših od raznih strani Št. lja, največ iz rodovitnega Podkožlja, ki se letos malodane potaplja v sadju. Bil je to zanimav dirindaj v Društvenem domu. Mlajši sadjerejci so urejevali razstavo, starejši so pa veselih lic prinašali sadove svojega dolgoletnega truda, kakor da bi hoteli reči: Mladi, le potrudite se, da zapustite svojim potomcem enake dobrote kakor smo jih pripravili mi vam. Kmalu so bile vse mize pokrite z izbranimi žlahtnimi, a tudi s starimi domačimi vrstami sadja, vmes so pa pridne gojenke gospodinjskega tečaja, ki se ravno te dni vrši in dela s polno paro, okrasile mize s cvetjem in šopki. Razstava je nudila lep pogled. V sredini miza, na kateri so kraljevale vrste krajevne in banovinskega sadnega izbora, ob straneh izložbe posameznih sadjerejcev z eno izjemo samih šentiljanov. Vrstile so se

Prijatelj in sovražnik.

En edini sovražnik je že preveč, prijatelj pa nimaš nikoli dovolj. Prijateljem do broto izkazovat, je velika umetnost, sovražnika rešiti pa je vstopnica za nebesa. Prijateljstvo je sol življenja. Vse, vse si moreš kupiti, prijatelja in veselja pa ne. Prijateljstvo je solnični žarek življenja in dobrohotnost pa svetlobni žarek, ki razsvetljuje temne ure. Enako zanimanje ustvarja dobre prijatelje.

Prijateljski nasvet.

»Moja zaročenka je angelj. Iz same ljubezni bi jo pojedel.«

»Daj jo, sicer ti bode čez deset let žal, da je nisi!«

proti Pohorju. Zakaj glej, iz oblakov nad pohorskimi vrhovi se je izluščila čudna prikazen in je plavala dol čez polje: pošasten jezdec, na okostju ogromnega konja jezdeč, ognjen z mračnim, kakor krila velikanske pravljicne ptice plahetajočim plaščem. Od zemlje do neba — se je zazdelo Rajavcu — sega jezdečeva postava. Nad jezdecem pa vse nebo preplavljeno s krvjo, pot jezdečeva čez pokrajino vsa okrvavljena!

Po prvi grozi je kmet dvignil roko, si mel oči, kakor bi se bil pravkar prebudil ali se šele prebujal.

»Ali sanjam? Ali je vendar resnica?«

Zavedel se je, da bedi.

»Morda pa me je le pogled premotil!«

In je s podvojeno pozornostjo pogledal čez polje. A glej, nikjer več sledu o groznem jezdecu.

»Kaj je bilo to? Sanje ali resnična prikazen? Saj pijan vendar nisem.«

Obrisal si je čelo, vse potno od vznemirjenja, dasi ni bil plašljivec.

»Ali nam Bog pošilja znamenja? Znamenja prihajajoče nesreče? Bo Turek ali kuča? Bog se nas usmili in sveta Devica!«

Pospešil je korake, mrmrajoč v večerni mrak, ki je naglo legal na okolico, polglasne molitve, da bi slišal vsaj lastni glas.

III.

»Jezdi, kakor bi jezdil k svojemu dekletu«, je nevoljno godrnjal dan navrh čuvaj ob Dravskih vratih, mrko zroč za mladim jezdecem, ki je pognal konja v najhujši dir, brž ko je čez most prijezdil.

»Saj se mu najbrž mudi k nji«, se je smejal tovariš, dobro rejen in debrovoljen možakar srednjih let. »Ali ga ne poznaš? Dominik je, mestnega pisarja sin. Na Hajdini ima nevesto, pravijo.«

»Vsi imajo svoja dekleta in neveste, ti mestni postopači. In brez dela in skrbi letajo za njimi. Mi pa se trudimo, jih naj stražimo in skrbimo, da jih kmetje ne opetnajstijo pri mostnini in da Turki ne vdero v mesto in te bogatine opleni«, se je hudoval prvi. Zvoljno je vihal dolge brke in mračno gledal za jezdecem.

Bil je res Dominik. In res na poti k nevesti.

Naglo je tekel vranec, a nestrpnemu mladeniču še prepočasi. Ta bi želel, da bi hitel kakor njegove misli, njegovo hrepenenje. Te pa so bile že davno pri ljubljani deklici, ki je že dolgo ni bil videl.

»Kakšna pač je zdaj?«

Kakor on je bila tudi Rozka zadnja leta z doma, pri dominikankah v Studenicah. Stric župnik ji je na željo očetovo in na prigovarjanje gospoda Saga-

Jabolke od ogromne svinjskega rože in pisane kardinala do drobnega rudečeličnega careviča; hruške od težke virtembergerice do male ozimke. In grozdje! Brali smo dobro znana imena in videli žlahtne vrste: laški rizling, peček, dišeči traminec, beli in črni burgundec, belo in rdečo žlahtnino, modro frankinjo, rulandec in silvanec. In vkuhano sadje več vrst: hruške, breskve, češplje, grozdje in znane šentiljske črešnje še iz leta 1917. Pa kaj, brali smo tudi napise: ne prijemati! In vendar bi mnogi radi prijeli in nesli v — usta! V nedeljo zjutraj se je napolnila dvorana in naš dobri znanec, pionir sadjarstva v teh krajih, g. M. Levstik, je z mladeniškim ognjem in nedosegljivo poljudnostjo govoril o koristih sadjarstva in pravilnem sajenju drevja v radost in veselje vsem. Vidi se mu, da mu gre stvar od srca, zato je tudi umeven velik uspeh njegovih besed že od nekdaj. Nato smo pregledovali, ocenjevali razne vrste in obsipali g. Levstika s vprašanji, da je komaj imel časa odgovarjati vsem. Kratko: razstava je imela popoln uspeh in si podružnica lahko čestita na tem uspehu. Glavno skrb in delo je imel tajnik podružnice, drevesničar Jelen Anton, pomagali so mu pa pridno tudi drugi odborniki. In ko je bil zaključek, smo rekli: Tukaj je doma prava kmetijska prosveta!

Podgorje pri Velenju. V pondeljek dne 12. t. m., ravno ko so bili vaščani pri jesenskem delu, je buknila visoko v nebo goreča baklja: kozolec posestnika Ocepka, po domače Špeha, so objemali ognjeni zublji, ga rušili ter podirali. Ker se je kozolec nahajal blizu drugih gospodarskih poslopij, je obstojala nevarnost, da tudi te ne zajamejo plameni. Le samo dejstvu, da ni bilo nobenega vetra in veliki požrtvovalnosti vaščanov, ki so s škafi nosili na strehe vočo in jih močili, se je zahvaliti, da ni prišlo do še večje nesreče. Požar, ki je bil najbrž podtaknjen, je uničil posestniku tudi vso letošnjo ajdo, oves, fižol in razne druge pridelke. Škoda gre v visoke tisoče, zavarovalnina pa je tako malenkostna, da ne bo krila niti najmanjšega dela povzročene škode.

Jurklošter. Tovarna lesnih izdelkov v Jurkloštru je s 1. oktobrom t. l. znižala delavcem mezde za 10%, med tem, ko jim je že lansko

jesen istotoliko znižala zaslužek. Dne 15. t. m. pa je tovarna odpustila vse delavce in uknila obrat za negotovi čas. Kot vzrok se navaja, da vodstvo tovarne ne dobi iz banke svoje ondi naložene gotovine. Ko bodo banke zopet izplačevale, se bo menda tudi tukajšnja tovarna zopet otvorila. Nekdaj se je delalo v tovarni po dnevi in po noči in še ob nedeljah, sedaj bo delo počivalo še ob delavnih dneh. — V Jurkloštru se je dne 27. septembra obhajala prav slovesno 75letnica ustanovitve fare; godci, pevci, lepo vreme in lep govor dr. Valjavca so mnogobrojno ljudstvo napolnili z veseljem in navdušenjem.

Šmarje pri Jelšah. Cesta Zibika—Belo, katera se je začela graditi pod bivšo oblastno skupščino, je dograjena. S to cesto so prišli ljudje zibiške doline v svet, revnejši ljudje pa so imeli tekom graditve stalni zaslužek. Pred kratkem so dobri Zibičani priredili delavcem takozvani likof pri dobri in postrežljivi Vrbe-kovi hiši. Vsi delavci so bili v Zibiki pri skupni sv. maši in nato smo se z godbo na čelu podali k Vrbeku na kosilo. G. župan zibiški Lah je imel lep nagovor, v katerem se je spominjal bivše oblasti ter omenil zaslužne može, kakor dr. Leskovarja, Marko Kranjca, dr. Ogrizeka in bivšega gerenta in načelnika okrajnega zastopa Turka Ivana. Nato je izročil g. Turku krasno diplomu častnega občanstva. Obenem je bil imenovan častnim občanom tudi domači vlč. g. župnik Jelšnik, h kateremu se je zatekel bivši načelnik Turk po dobre nasvete pri zgradbi in ki je neumorno delaven za dobrobit svojih župljanov. V toplih besedah za počastitev sta se zahvalila vlč. g. župnik in g. Turk. Končno je spregovoril naš priljubljeni domačin g. dr. Ogrizek. Nato se je vršil banket v Vrbe-kovi hiši in na prostem. Lep dan je bil in želimo, da bi se cesta nadaljevala proti Sv. Stefanu, da tako pride tudi druga polovica naše župnije in občina Tinsko in Sv. Štefan do boljših cestnih razmer!

Mala Nedelja. Prostovoljno gasilno društvo Mala Nedelja priredi v nedeljo dne 25. t. m. točno ob pol štiri popoldne v Društvenem domu narodno igro »Domen«. Pred igro se vrši zaobljuba gasilcev. Vabljeni vsi od blizu in daleč k obilni udeležbi!

Polzela. Življenje v novem, sicer še ne po-

polnoma dovršenem Društvenem domu je postalo jako živahno. Večer za večerom, nedeljo za nedeljo se zbira v njem naša mladina, kar kaže, kako je bila stavba potrebna. Imamo že svoj tamburaški zbor, kateri se pridno vežba, igralci se vadijo za dramatične nastope na odruf, društvo si je nabavilo tudi več iger, med njimi šah, katere imajo večer za večerom čim več obiskovalcev. Upamo, da bo v kratkem zapel tudi radio, s čimer se bo krog obiskovalcev gotovo še povečal. V načrtu imamo tudi prireditve raznih družabnih večerov, posebno v zimskem času, ter se je v ta namen zasnoval poseben družabni klub. Te prireditve imajo namen, nuditi razvedrilo vsem brez kakšnih posebnih stroškov, ter pritegniti v naš krog tudi starejše ljudi. Prva prireditev te vrste je bila v nedeljo dne 11. oktobra.

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. V nedeljo dne 11. t. m. se je v Rogaški Slatini vršilo veliko marijansko slavlje. Nov kip Matere božje je blagoslovil sam prevz. škof dr. Andrej Karlin ob asistenci 12 gg. duhovnikov in ob veliki udeležbi častilcev Marijinih. O pomenu čiščenja Matere božje je govoril sam prevz. škof dr. Karlin. V imenu mož je govoril g. Franc Bratuš. V imenu mladeničev je pozdravil Marijo g. Leopold Čonč. V imenu deklet je govorila zelo prisrčno gđ. Fanči Pok. Pozdravili so svojo nebeško mater učenci in učenke iz Marijinega vrta. Nazadnje pa se je obrnil do Matere božje v imenu duhovnikov vlč. g. profesor Peter Kovačič iz Celja. Tako na izredno lep način se je vršilo marijansko slavlje v Rogaški Slatini, ki bo ostalo v trajnem spominu. Kip je vzidan v Stritarjevem domu.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. V petek dne 2. t. m. so zapeli naši zvonovi zadnji pozdrav Primoževi materi Mariji Krajnc, ki je ta dan v visoki starosti zapustila dolino solz. Pokojna je bila vzgledna, delavna, krščanska žena. Bodi ji dobri Bog obilen plačnik! — Dne 23. septembra pa smo pokopali 60letnega posestnika in gostilničarja Franceta Poličnik iz Juvanja. Naj počiva v miru! — Močno narasla Savinja je pretekli mesec našim lesnim trgovcem naredila precej škode. Odnosla je tudi znano Mlinarjevo brv, ki je bila letos na novo dograjena.

dina izposloval mesto v samostanu, da bi se bolj izomikala in se privadila raznim vednostim, ki bi jo usposobile za vstop v boljše hiše. Zakaj gospod pisar je že tedaj računal s tem, da postane deklica njegova snaha. Tako sta se videla z Dominikom samo v počitnicah. Ob prošlem novem letu pa se je za stalno vrnila k staršem. Izpolnila je bila osemnajsto leto; navrh je mati bolehala in je potrebovala pomočnice.

Dominik se je z vsem srcem veselil svidenja. Bilo pa mu je tudi precej tesno pri srcu.

»Je li še tista nepokvarjena, otroško-vdana, toplo-ljubeča deklica, kakršna je bila, ko sem se zadnjič poslavljaj od nje?« mu je nemirno vrtalo v mislih, dasi je srce verovalo in upalo.

Tudi pri Rajavcu so bili tisti dan vsi vznemirjeni. Rajavec ni skoro vso noč zaspal. Še vedno je gledal v duhu čudežno prikazen od prejšnjega večera. In je venomer in v velikem nepokoju razmišljal, kaj pač pomenja, kaj naznanja. Tako je zjutraj vstal utrujen in pobit.

Ne manj nemirni sta bili žena in hčerka. Ko je oče prišel prejšnji večer domov ves plašen in prepal, sta silili tako dolgo vanj, da jima je ves privid razodel, dasi nerad, ker ju ne bi rad po nepotrebem plašil, in ker si je na tihem dejal: »Morda bosta mislili, da sem ga čez mero pil.«

Ko jima je vse povedal, ju je proti prepričanju in vesti miril:

»Se mi je pač vse skupaj le tako zdelo. Vso pot sem razmišljal o kugi, ki smo v samostanu o nji govorili. Pa človek vidi strahove.«

»Bo pač tako«, sta obe pritrdili, da bi očeta in sebe umirili. A obe sta živo čutili in slutili: »Nesreča se nam bliža.«

Razveselila pa je Rozko po ti mračni pripovedi vesela novica: »Dominik se je včeraj vrnil. Pozdravlja vaju.«

A je po prvem navalu radosti in sreče postala še nemirnejša.

»Ali pride kaj k nam, oče?«

»Rekel je, da brž ko mogoče. Morda že jutri.«

»Že jutri? Že jutri...«

Sladka beseda. A vendar tudi vir novega srčnega nemira.

Ponoči je deklica mnogo sanjala o njem. Da že jezdi gor proti Hajdini. A tedaj je nenadoma zagledala drugega jezdeca, ogromnega, vsega okrvavljenega. Dol po polju je pribrzal, grozeče se je postavil med njo in Dominika. Ah, saj je to jezdec, ki je pripovedoval o njem oče.

(Dalje sledi.)

Župan in mesni oglednik.

Nek župan na Nizozemskem je bil istočasno mesni oglednik. Kot župan pa je tudi vezal v zakonski jarem vse tiste, ki so mislili, da je ta jarem sladek. V svoji pisarni je imel župan razne pečate in med drugimi tudi mesoglednega. Pa se zgodi, da pride k župniku mlad zakonski par, ki je hotel biti tudi cerkveno poročen. Par je moral predložiti župniku potrdilo županstva, da sta civilno poročena. Župnik vzame v roke županovo potrdilo, pa debelo pogleda, ko opazi na listini uradni pečat »Zdravo in trihlin pristo meso«. Župan je bil pečate zamenjal.

Koledar Kmetijske zvezce

za prestopno leto 1932 je izšel.

Vsebina:

Koledar od 1. X. 1931 do 31. XII. 1932. — Uradni podatki. — Vse razne pristojbine. — Mere. — Orali in hektari. — Kmetijska zveza v Mariboru. — Jugoslovanska kmetijska zveza v Ljubljani. — Vnovčevanje kmetijskih pridelkov. — Odplačevanje dolgov, tabela in pojasnilo. — Važnost apna za rastline. — Kako se mešajo umetna gnojila. — Glavne naloge kmeta sadjarja. — Naša kmetijska mladina v sadovnjaku. — Navodila iz kletarstva. — Napake in bolezni vin. — Jamstvo pri kupčiji z živino. — Koledar brestosti in razne živinorejske tabele. — Tabele za računanje kubične mere pri raznem lesu. — Inventar in kmetijsko knjigovodstvo z vsemi potrebnimi tabelami. — Razni dobavitelji kmetijskih potrebščin. — 60 strani praznega papirja za zapiske.

Izdelava koledarja.

Koledar je vezan v celoplastno, torej močno dovolj, da bo zdržal za celo leto. Ima predal za denar in svinčnik. Na ovoju ima tudi začrtano mero v decimetru in coli. Tako je koledar letos po vsebini in obliki precej izpopolnjen. Zato se bo še bolj priljubil kakor lansko leto, ko smo ga morali dvakrat tiskati in ga je še zmanjkalo. Letos ga zaradi pomanjkanja denarja ne bomo drugič tiskali, zato je treba koledar takoj naročiti, kdor ga hoče imeti.

Cena koledarju nižana.

Lani je stal koledar 11 Din s poštnino in brez svinčnika. Letos stane s poštnino vred 10 Din in ima tudi svinčnik.

Kje dobite koledar?

Koledar dobijo, v kolikor ga še niso, vse krajevne Kmetijske zveze. Kdor pa hoče, ga lahko naroči tudi naravnost v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Treba je poslati 10 Din ali v znamkah, nakar ga takoj dobite po pošti.

Tvoj celoletni spremljevalec

Je tvoj žepni koledar. Zato mora biti tudi tvoj svetovalec in to je — koledar Kmetijske zveze. Zato, kmetije, vsak ga imej v žepu!

Zagorje ob Savi. V občini Kolovrat sta pogorela posestniku Francu Lipovšek, po domače Hribarju v Podlipici hiša in skedenj. S skedenjem vred so postali žrtev plamena tudi vse poljski pridelki, dve govedi in dve svinji. Škoda cenijo na 150.000 Din, zavarovalnina je pa le malenkostna.

Sv. Jurij pod Kumom. Dne 19. oktobra je preminul v celjski bolnici 26letni progovni delavec Ivan Plahuta iz Širja, občina Sv. Jurij pod Kumom. Blizu Zidanega mosta je popravljaval progo in ga je žadel od zadaj pribrel vlak v tilnik, da je obležal nezavesten in je v tem stanju tudi umrl.

Celje. Tukaj se je obesil v zaporni celici 65letni delavec in bivši posestnik Anton Bobnar iz Trbovelj. Bil je zaprt radi beračenja in nevarne grožnje.

Pilštajn. Ko se je mudil posestnik Jakob Lesnika na Planini na sejmu, mu je uničil doma ogenj hišo, ki je pogorela radi vnetja saj. Požrtvovalni pilštajski in kozjanski gasalci so oteli kozolec. Lesnika je hudo prizadet kot oče 12 otrok in povrh je še zavarovalnina tako malenkostna.

Pilštajn. Mlekarska zadruga v Lesični ima v nedeljo dne 25. t. m. svoj ustanovni občni zbor. S tem se bo našemu ubogemu kmetovalcu pripomoglo do stalnega mesečnega dohodka, kar je posebne važnosti sedaj, ko je cena živini tako nizka. Zadruga bo jemala od svojih članov mleko, in izdelovala dve vrsti sira, maslo in druge mlekarske izdelke. Ako računamo na eno kravo samo 1000 litrov mleka, bo dobil naš kmet v teku enega leta 1000 do 1250 Din. Ali ne dokazuje sam ta malenkostni račun veliko dobrobit take ustanove? Upati je, da bo naš kmet to sprevidel in da bo udeležba na nedeljskem občnem zboru čim večja.

Št. Janž pri Velenju. Nagle, a vendar srečne smrti je umrl v Vižmarjih mizarški vajelec, naš pridni Miha Vranjek, po domače Gajarjev. Velika nesreča za družino, ki jo naj tolaži ljubi Bog! — V nedeljo dne 18. oktobra smo po dolgem presledku zopet enkrat nekaj priredili. Dve šalogri »Kmet Herod« in »Prisiljen stan je zaničevan«. Poleg že izvežbanih igralok so nastopili naši fantje prvič, same mlade moči. Še precej dobro so odrezali vsi, seveda je Gašper vse posekal. Pred igrama je bil kratek govor, ki je tolmačil vsebino iger in izluščil zdravo jedro. Kmetu gre slabo, ker nima samozavesti. To pa daje izobrazba in organizacija. Zanimajo se za naša gospodarska društva, ki jih imamo. Mnoge, zlasti dekleta, je že sram, da so kmetijske; zato se štulijo med gospodo v mestih in mnogo jih postane nesrečnih. Zadnjih 10 let smo nazadovale za 141 prebivalcev. Grunt sicer ne nese toliko, ko industrija, pa je bolj usmiljen in varen. In tudi denar, naložen v gruntu, ni v nevarnosti Kdor pa zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti! Ljubimo torej hišico očetovo in grudo materinsko. Pevke so nam zapele nekaj pesmic, tamburaši pa so krepko udarjali na svoja glasbila. Dvorana ni bila polna. Nekaj izkupička pošljemo misijonom.

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »**Franz Josefove grenčice**« izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolujejo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamnih in sladkorni boleznih, zelo zadovoljni z učinkom naše »**Franz Josefove vode**«. »**Franz Josefova voda**« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špece-rijskih trgovinah. 5

Svetinje. Izredno mila jesen je povzročila pričetek trgatve že v začetku oktobra. Kapljica bo letos prav izborna, saj so kazale sladkorne tehtnice povsod do 20 do 27 stopinj sladkorja in še več; v okolici Jeruzalema celo 33 stopinj, česar niti stari ljudje ne pomnijo. Kisline letos nič, zato bo kapljica res izborna; le cena ji je prenizka; 1,50 do 2 Din za liter je res miloščina. Pa kaj, ko smo v sili. Denarna kriza se pozna povsod. Le trgači veselo prepevajo in vriskajo, da pozabijo na življenjske težave. To veselo trgatveno razpoloženje je v sredo zvečer nemilo prekinila kratka, pa strašna nevihta. Veter je valil grozeče oblake nad hišami; vse se je plašno poskrilo. Tedaj blisk, takoj nato oglušujoč pok in vse električne luči so na mah ugasnile. »Kaj se je zgodilo?« smo se povpraševali. »E, kaj, menda je udarila strela v električno soho«, smo se tolažili. Tedaj se že sliši obupen krik: »Gori, gori!« Ognjeni zublji so oblizovali hišo in gospodarsko poslopje našega cerkvenega ključarja Franca Novaka v Trsteniku. Streha je bila slamnata, hiša stara nad 100 let, zato ni čuda, da je bilo v hipu vse v plamenu. Rešili so le konje in krave. Zgorelo je 15 svinj, 16 vozov sena, voz, perutnina itd. Zavarovan je bil le za malo svoto. Gospodar je pri reševanju zadobil težke poškodbe in je moral iskati zdravniške pomoči. Pri tej priliki ne smemo pozabiti zahvale vrlim radomerskim gasilcem, ki so kljub nevihti in viharji noči takoj prihiteli s svojo motorno brigalno in požrtvovalno reševali imetje svojega bližnjega. Vsa čast jim! Kako potrebne so brigalne, uvidimo prav posebno letos, ko že smo v kratkem času imeli dva požara, povzročena po streli. Pred dobrim mesecem je zažgala strela hišo in gospodarsko poslopje posestnika Jurija Podgorelca v Ivanjkovcih. Gospodarja in gospodinjso so jedva rešili skozi okno. Hiša in gospodarsko poslopje je zgorelo do tal, zgorela je vsa obleka, denar in vsi poljski pridelki. Huda je ta šiba božja posebno v jeseni, ko je že vse pod streho in siromaki ne vedo kam na zimo. Tedaj pač velja prislovica: dvakrat da, kdor hitro da!

*

Prerokov plašč.

Izreden obred je bil izvršen te dni v Parizu v razkošno opremljenem stanovanju princezinje Duyang Munda iz Seravaka. Princezinja je soproga prestolonaslednika iz Seravaka. Seravak se imenuje malajska država ob severozapadni obali ogromnega otoka Borneo in je pod angleškim varstvom.

Trgovskega učenca s primerno šolsko izobrazbo in poštenih staršev, sprejme Metod Senčar, trgovec, Ljutomer. 1531

Mlin z nekaj posestvom in stanovanjem vzajemem v najem, ali pa srednje veliko posestvo. Naslov pove uprava lista. 1532

Posestvo z viničarijo, približno 26 oralov, se proda. Sv. Marjeta ob Pesnici št. 34. 1529

Razprodaja celi dan dne 22. in dne 24. t. m.: več lepih postelj, omar, 20 stolov, 2 kredenci, madrace, moške obleke, več perila in drugo. Strossmajerjeva ulica 5, Maribor, na dvorišču desno. 1533

Novo sode proda, oziroma zamenja za vinski mošt: Ledinec, sodar, Maribor, Gozdna ulica, magd. predm. 1530

Princezinja je dala izbranim zastopnikom islama na vpogled Mohamedov najljubši plašč, ki ni bil že nekaj stoletij javnosti dostopen.

Plašč je namreč eden najdragocenejših ostankov za mohamedance, pa je važen tudi v umetniškem ter zgodovinskem oziru.

V 6. stoletju, po mohamedanskem računu, je razposlal prerok Mohamed svoje učence v sosedne pokrajine. Eden učenec se je podal k vladarju Egipta. Vladar se je čutil s poslanstvom Mohamedovega učenca izredno počaščenega in je poslal preroku darila, ki so vsebovala dragoceno sukno, razen sad, med in dve mladi deklici, od katerih je postala ena prerokova žena.

Ustanovitelj islamske vere je bil teh daril izredno vesel, posebno se mu je pa prikupil plašč iz bisusa, redka vrsta pamuka, kojega pridelava je bila dolgo strogo čuvana tajnost. Dragoceno oblačilo je tolikanj dopadlo preroku, da je določil, naj ga pokopljejo v tem plašču. Po Mohamedovi smrti 8. junija 632 je ostala njegova želja neizpolnjena. Prerokov plašč je nastopil romanje po svetu. Prvič je prešel v last Hoseima, Alijevega sina in najljubšega Mohamedovega učenca. Kmalu za tem je bil Hoseim ubit in njegova družina je pribežala z vsemi dragocenostmi, med katerimi je bil tudi plašč, v Medino. Kmalu za tem je postal lastnik oblačila še z nekim drugim ostankom vred knez v Seneine Moschee in tedaj so ta plašč že pričeli častiti.

V 17. stoletju so uničili v dobi meščanskih vojn v Perziji Wahabiti, ki so skušali očistiti islam z ognjem in mečem, številne zaklade in umetnine. — Francoskemu diplomatu z imenom Rousseau se je posrečilo, da je obvaroval nekatere dragocene predmete uničenja. Med temi se je nahajal tudi sv. plašč, ki je bil prenešen na Francosko. Pred kratkemu so šele zašli prerokovi ostanki, dragulji in dragocena sukna, v Seravak.

Oblačilo je dolgo 75 cm in široko 68 cm. Plašč je popisan na zunaj in na znotraj z izreki iz mohamedanskega sv. pisma, ki se imenuje koran.

*

Dvojni vzrok. »Kako, da se je tvoja poroka tako skrhalo, saj je bilo že vse gotovo?« — »Da, a vedno manj sva pristajala drug k drugemu; ona je imela manj dote, kot mi je napovedala, jaz pa več dolgov, nego sem njej povedal.«

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Lepo malo posestvo, 4 joha, sadonosniki in njive, se takoj ugodno proda. Marušek, gostilna, Zgornja Hajdina pri Ptuju. 1528

Družina, 5 delavnih moči, išče službo majerja. Nastopim lahko 1. novembra ali 1. februarja. Naslov v upravi lista. 1526

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1932,

ki ima 366 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obražtan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevniimi znamenji; — solnčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na mence, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, v Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odličnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani. 1494

10 minut

lahko žrtvujete za pregled
novega kataloga od tvrčke

Trgovski dom
Stermecki,

Celje št. 24

v katerem je bogata izbira dobro idočih ur in
zlatnine po izredno nizkih cenah!

Nikel anker remontoar ura 40 Din, ista lepo
gravirana 50 Din, tula posrebrena 90 Din, za-
pestna 91 Din, budilka 45 Din, navadna sten-
ska 130 Din, stenska s kukavico 180 Din.

Zahtevajte brezplačni, ilustrirani cenik!

Širite „Slov. Gospodarja“!

Na prodaj kozolec, dopler, na 6 oken (štantov) se po jako ugodni ceni takoj proda. Vprašati je pri Rudolf Cimperšek, gostilničar v Sevnici ob Savi. 1517

Kupim lepše malo posestvo v bližini Slov. Bistrice ali Slov. Konjic. Naslov v upravi lista. 1511

Učenec se sprejme v trgovini stekla in porcelana Ivana Kovačič, Maribor, Koroška cesta 10. 1516

Sprejme se takoj učenec za trgovino z mešaninim blagom, poštenih starišev, z dobro šolsko izobrazbo in resnim veseljem do učenja. Viktor Grahar, Fala pri Mariboru. 1524

Jabolčni divjaki, vzgojeni iz lesnikovih pešk, več tisoč prvovrstnih, se dobijo po zmerno nizki cen, dokler bo v zalogi. Friderik Padovnik, Gornja Senarska, Sv. Trojica v Slovenskih goricah. 1512

Službo dobi takoj pridna in poštena dekla za živino v župnišču blizu Celja. Naslov pove uprava lista. 1515

Zvonolivarna »Zvonoglas« v Mariboru kupi večjo količino suhega zdravega hrasta različne debelosti in dolžine. 1514

Izjava. Obžalujem, da sem g. Uranjaka Viljema, dimnikarskega mojstra v Sv. Marjeti ob Pesnici, v noči od 19. na 20. septembra 1931 brez povoda žalil. Prekličem žalitve, ker so neutemeljene. Zahvaljujem se g. Uranjaku, da je odstopil od namene vložiti kazensko prijavo radi klevete. Konporšek Ivan. 1519

Vabilo na izreden občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobju, r. z. z n. z., ki se vrši dne 2. novembra 1931 ob 10. uri dopoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. Prememba pravil. 2. Slučajnosti. — Ako ob določenem času ne bi bilo dovolj navzočih članov, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor ob vsakem številu navzočih članov. — Načelstvo. 1526

Posestvo v Partinju, 3 orale, se proda. Vprašati se pri Rozalija Cafuta, Grušova 9, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1513

Hiša z dvema stanovanjema, vsako z 1 kuhinjo, 2 sobami in pritliklinami, na Teznu pri koločvoru na prodaj. Vprašati pri gostilni Očko, Tezno pri Mariboru. 1502

Trgovska učenka se sprejme. Dopise poslati na upravo lista. 1503

Divjakov jabolžnih več tisoč proda Gabrijel Koren, dreyesničar, Št. Ilj, Velenje. 1505

Pri Sv. Trojici v Slov. gor., v Zgornji Senarski št. 3, se proda lepo posestvo — 10 oralov — tik okrajne ceste. 1506

Majhno, lepo posestvo pri Zgornji Polskavi, občina Pokošje, se proda. Poizve se v pisarni dr. O. Blanke-dr. F. Brandstetter v Mariboru. 1506

Sprejem viničarja z 4—5 delavci: Bek, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1509

Službo išče majer ali viničar z 4 dobrimi delavnimi močmi s 1. novembrom. Naslov pove Franc Lešnik, Maribor, Vojašniška ulica 21. 1510

Vinske sode, nove in rabljene, v strokovnjaškem stanju razne velikosti prodaja Ramšak, sodar, Maribor, Melje. 1499

Sadno drevje in stroj za pletenje žičnih mrež (velikost lukenj 7krat7) ima za prodati: P. Glinšek, Ložnica, p. Velenje. 1504

Prodajam več uporabljenih vinskih sodov, vsebina 600 do 700 litrov. Nekrep Alojz, Maribor, Vetrinjska ulica 4. 1500

Kovaški vajenec, močni in zdravi, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Fr. Westermayer vdova, kovačija, Celje. 1498

Kuharica z dobrimi spričevali išče službo. Naslov v upravi lista. 1495

Konjski hlavec oženjen išče službo. Kojc Fran, grajščina, Ptuj. 1485

Zavarovalnice, požari, požigi.

Že v preteklem, zlasti pa še v letošnjem letu, so se požari proti pričakovanju, ki ga pokazuje statistika, tako pomnožili, da moramo to označiti kot izvanreden pojav. To daje povod zavarovalnicam, da javno izrazijo svoje mnenje.

Vzroki požarov so nesrečni slučajji, dalje nepredvidnost in malomarnost zavarovancev samih in pa požigalci, ki iz špekulacije zažgo svoje lastno imetje, ali s požigom uničijo tuje premoženje.

Namen zavarovanja je kriti po nesrečnih slučajjih nastale škode. Nikakor pa ne spadajo v okvir odškodninske dolžnosti vsled velike malomarnosti ali pa celo iz špekulacije nastale škode.

Požari iz malomarnosti, nepredvidnosti, se preprečijo v glavnem na ta način, da se zabrani nepoznanim in sumljivim osebam dostop v poslopja, poveča pazljivost nad otroci, ter zlasti prepove kajenje in nepredvidno ravnanje z lučjo in vžigalicami v gospodarskih poslopih in prostorih, kjer se nahajajo lahko upaljšivi predmeti. Posebno pazljivo je polagati na redno čiščenje in pravilno vzdrževanje dimnikov, peči in ognjišč. Obstojajo pa seveda še mnogo drugih varnostnih ukrepov, da se požari preprečijo.

S stališča narodnega gospodarstva bi bilo pozdraviti, da se s sodelovanjem vseh krogov onemogočijo požigi in požarne škode vsled

malomarnosti. V interesu vseh zavarovancev je, da se doseže ta cilj. Zavarovalnice bodo namreč prisiljene, če te abnormalne razmere ne prenehajo, zvišati premije.

Požigalci morajo priti v roke pravice. V to svrhu naj sodelujejo vsi, da bo mogoče poklicanim oblastem priti na sled požigalcem. Zavarovalnice s svoje strani pa obljublajo visoko nagrado vsakomur, ki bo dal take podatke, da prejme požigalec zaslužen kazni.

Požigalci v pogostih slučajjih prekomerno zavarujejo v nadi na dobiček. Nekateri opllašeni ljudje pa sklepajo previsoka zavarovanja v strahu za svojo imovino.

Zavarovalnice opozarjajo, da je prekomerno zavarovanje brez koristi. Zavaruje naj se pri popolnoma novih predmetih nova vrednost, pri starih naj se upošteva zmanjšano vrednost vsled starosti in obrabe. Na tej polagi izplačajo zavarovalnice odškodnino po določbah zavarovalnega zakona. Po tem naj se ravnaajo zavarovane, ki vrednost zavarovanih predmetov najbolje poznajo.

Končno opozarjajo zavarovalnice, da bodo za pogorele stavbe, ki bi se ne vpostavile v prejšnji stan, povračale v smislu zavarovalnega zakona in splošnih zavarovalnih določil le prometno vrednost istih, ki pa je v sedanjih razmerah mnogo manjša od resnične vrednosti. 1489

ANKER — COMERCIAL UNION — CROATIA — DUNAV — HERCEG-BOSNA — JADRANSKA — JUGOSLAVIJA — ROSIJA FONSIER — ROYAL EXCHANGE ASSURANCE CORPORATION — SAVA — SLAVIJA — TRI-GLAV — L'UNION — VARDAR — VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

Konjskega hlapca, vajenega vseh kmetijskih del, ki zna tudi nekoliko tesarskega ali mizarjskega, sprejme Nada Cvenkel, Sv. Pavel pri Preboldu. 1493

Opeka zidna, strojna in ročna, strešna zarezna, bobrovi, žlebnjaki, vse priznane najboljše kvalitete, se dobi vedno po najnižji ceni pri »Ormoški opekarni v Ormožu«. 1334

Viričar do pet delavnih oseb se sprejme od 1. februarja 1932 za posestvo Kamnica šte. 49 pri Mariboru. Vprašati v trgovini Josip Šusterič, Maribor, Glavni trg 17. 1488

Mlin vzamem v najem ali ga tudi kupim. Ponudbe z opisom je poslati na upravo tega lista pod šte. 1490.

Deklica, stara 15 let, zdrava, poštena išče službe k otrokom ali pomagati v gospodinjstvu. Štefanija Gašper, Studenci pri Mariboru, Ciril-Metodova ulica 17. 1492

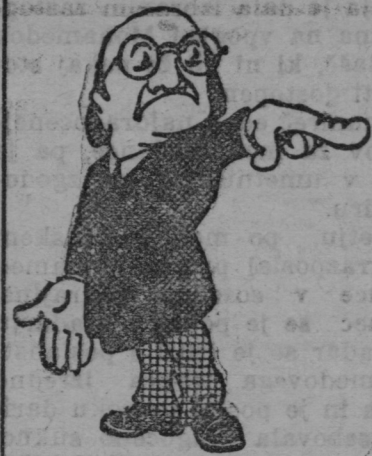
Mlajšega fanta h konju in živini kakor tudi za drugo delo na kmetiji sprejme T. Kramer, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1482

«Alfa» (svinjski kotel) je na prodaj za polovično ceno. Gostilna Oresnik, Polzela. 1491

Velike izbire vsakovrstnih pletenih oblek, jopic, vest, puloverjev itd. priporoča pletarna Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. Naročila po meri, kakor vsa popravila se izvršijo točno in poceni. 1311

500 Din plačamo zgovornim osebam tedensko s številnimi poznanstvi. Perssons, Ljubljana, poštni predal 703. Znamko za odgovor. 1242

Beli lapor. Posestniki nahajališč belega laporja naj pošljejo po pošti male vzorce za poskušnjo na naslov: Savinjska tovarna barv in lesnih izdelkov Alojz Goričar i. dr., Mozirje. 1444

1. oktobra 1931

sem pričel s

ceneno prodajo zimskega blaga!

Izkoristite priliko!

Franc Kolerič, trgovina Apače

1276

Na drobno!

Na debelo!

Reporeznice

razne kotle, brzoparilnike (Alfe), pluge in njih dele, štedilnike in peči od najpreprostejših do najfinejših ter vse ostale potrebščine za jesen in zimo ima stalno in v veliki izbiri na zalogi trgovina z železnino

Anton Brenčič, Ptuj. 1350

Znižane cene!

Točna postrežba!

ZAHVALA.

Podpisana se zahvaljujem tem potom podpornemu društvu

LJUDSKA SAMOPOMOČ v MARIBORU za takoj izplačano podporo po smrti mojega očeta g. **Franca Gomilšek** ter priporočam to društvu vsakemu najbolj. Vurberg, dne 5. oktobra 1931. 1508

Katarina Gomilšek.

Zahvala.

Za izplačane milostne podpore po umrlih članih izrekamo tem potom podpornemu društvu 1501

ZADRUŽNI SAMOPOMOČI v MARIBORU najtoplejšo zahvalo in priporočamo to človekoljubno društvo v takojšnji pristop vsakemu, ako še ni njega član.

Pen Marija l. r., Sv. Vid pri Ptuju.
Rojko Ida l. r., Sv. Trojica v Slov. goricah.
Merche Katarina l. r., Maribor.
Belak Amalija l. r., Celje.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

F. Z. Z. R. Z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Zahvala.

Podpisan izrekam tem potom podpornemu društvu

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU najlepšo zahvalo za takoj izplačano znatno podporo iz oddelkov B, C, D in E po smrti svoje žene gospe **Marije Črešnik** in priporočam to neprecenljivo društvo vsakomur v takojšnji pristop, ako še ni njega član.

P a m e č e, dne 16. oktobra 1931.

Ferdo Črešnik.

Zahvala.

Po smrti našega očeta g. **Petra Kristl** sva sprejela od

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU takoj izplačano pripadajočo podporo, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem.

Ciglence pri Vurb., 17. oktobra 1931.

Jakeb in Marija Šmigec.

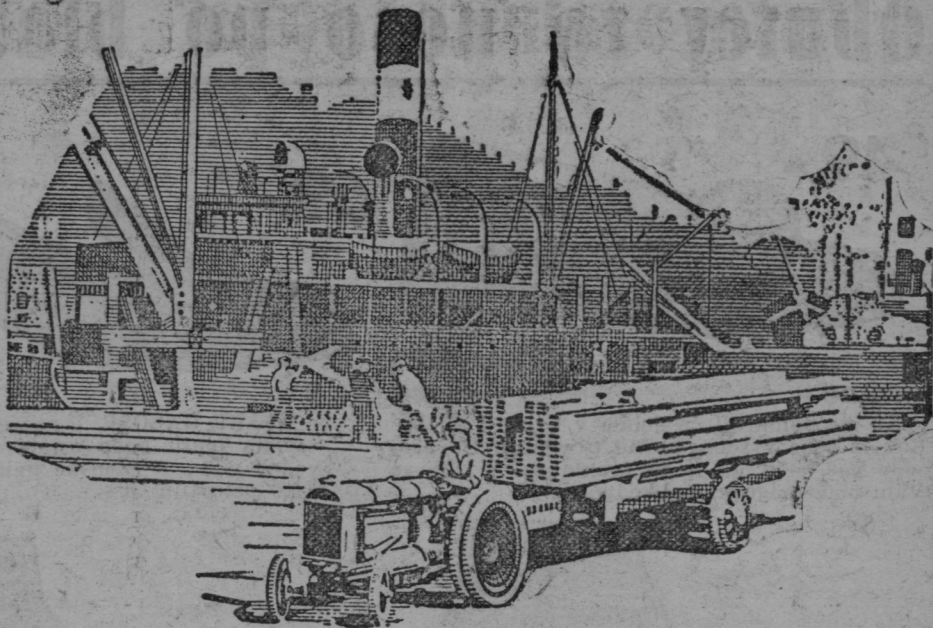
Zahvala.

Po nepričakovani smrti vsled nezgode sem sprejel po pokojnem g. **Grabušnik Matevžu** od

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU takoj izplačano podporo, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem in priporočam to prekoriščno društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Sv. Lenart v Slov. gor., 19. oktobra 1931.

Alojzij Šuman, polsvak.

Fordson in Industrija

Industrija je glavni faktor sveta, Ona je moč, katera dopušča trgovini, da zadovolji potrebe človeštva. Sedaj imamo sredstvo, katero pomaga industriji, da more slednja zadostiti zahtevam trgovine. To sredstvo se- stoji iz enega enostavnega in edinstvenega stroja: Fordsona, kateri se sedaj uporablja na celem svetu. On daje dvojni dobiček v polovici časa in stroškov. Fordson izvršuje vse posle: odpremlja blago, kreta dizalice dvigala, transmisije, vleče drva, tovore, goni velike žage i t. d. vse z največjo pravilnostjo n šteditljivostjo.

Fordson

AEROPLANI

Fran Strupi, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo **steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd.** — Prevzema vsakršna **steklarska dela.** — Najsolidnejše cene in točna postrežba. 2

Na drobno!

Na debelo!

Zahvala.

Za vsestranske dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob priliki smrti našega ljubljene- ga soproga, očeta, brata itd., gospoda

Martina Cvilak

posesnika in gostilničarja

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo preč. duhovščini, govornikom stolnemu kaplanu gg. Šparlu in Marenčiču, domačemu pevske- mu zboru za v srce segajoče žalostinke, darovalcem prekrasnih šopkov in vencev ter vsem, ki so spremili dragega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Jarenina, dne 16. oktobra 1931.

Žalujoča rodbina Cvilak.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

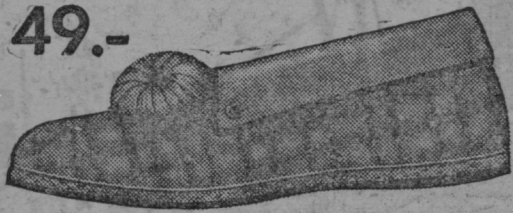
V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Obutev za nošo po blatu, dežju in doma.

49.-

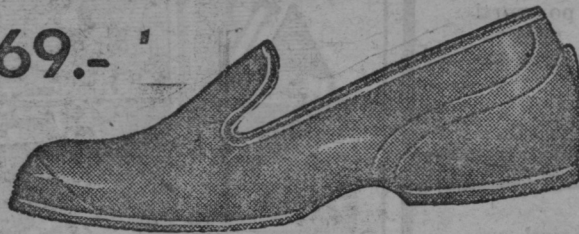
Vrsta 7045

MIKADO

Vrsta 7045

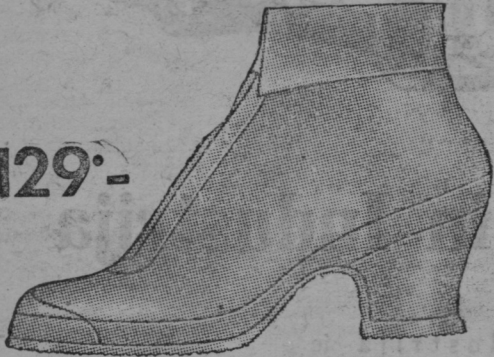
Ko ste doma ali če delate v kuhinji ali hodite iz sobe v sobo, nosite te copate. Obvarovale Vas bodo, da se ne prehladite. V njih se Vam bodo noge najbolj odpočile.

69.-

MOŠKE GALOŠE. V največjem dežju in največjem blatu bodo ostale Vaše noge v njih vedno suhe. — Ženske galoše z nizko in visoko peto Din 59.—

129.-

Vrsta 1885-6

V teh elegantnih zimskih galošah bo izgledala Vaša noga povsem majhna. Čevlji ostanejo v njih vedno suhi in snažni.

199.-

Vrsta 1977-22

Čevlji z močnim gumijevim podplatom za štrapac. T čevlji so posebno za one, ki delajo ves dan stoje. Praktični so za nošo ob vsakem vremenu.

NOGAVICE:

Moške cvirnate	Din 9.—
Moške cvirnate	Din 15.—
Moške svilene	Din 25.—
Ženske svilene D 15 in 25.—	
Ženske svilene	Din 35.—

VEČJE USLUGE:

Prizadevali si bodemo, da v vsem ustrezemo Vašim potrebam, Vašemu okusu in Vašemu žepu.

Izkoristite naše delo.

DROBNE STVARI:

Krema v škatljicah	Din 6.—
Krema v steklen.	Din 6.—
Krema v tubah	Din 5.—
Žlice za čevlje	Din 3.—

Blata

Vajenca sprejme pekarna Jelenc, Pobrežje pri Mariboru. 1487

Pohišstvo - preproge

Linolej, zavese, posteljne odeje, namizni prti, vzglavja, tuhenti, šivane odeje, volnena pregrinjala, pregrinjala za mobilije, gradl za matrace, kakor tudi vse vrste lesenih, tapetniških in železnih mobilij po čudovito nizkih cenah pri:

Karolu Preis - Maribor
Gospeska ulica 20.

Ceniki zastoj! 1367 Ceniki zastoj! 1285

Zdravstveni inšpektor

Dr. Jurečko Ivan

ordinira po vrnitvi v Maribor Gregorčičeva ulica 6, telefon 2040. 1496

Posvetovalne ure 8—9 in 13—15 dnevno.

Čevlji brezkonkurenčni izdelavi, materijalu in trpežnosti zato najcenejši pri trdki

D. Uršič, čevljarna
Celje, Breg šte. 37

Ceniki na zahtevo brezplačno! 1285

DENAR

si prihranite. ako kupite sukno za moške obleke, volneno za ženske obleke, platno za vsakovrstno perilo, svilene rute, srajce, ovratnike, kravate, dežnike, nogavice itd.

„PRI SOLNCU“
Celje, Glavni trg 9

Za obilen obisk se priporoča 318

ALOJZ DROFENIK

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000.—
Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192